

Karkerên hemû
welatan
û gelên bîndest,
yekbûn!

riya azadi

Çûriya Pêşin
1985, Sal 4
Hejmar 40
Ekim
1985, Yıl 4
Sayı 40

Organa Komita Merkezi ya Partiya Sosyalist a Kurdîstana Tîrkiyê

ORTADOĞU'DA YENİ GERİCİ PLANLAR

Türk gericileri İran'da Şahlık rejiminin yıkılışını aynen ABD gibi, içleri burkularak izlemişlerdi. Bugün de Humeyni rejimiyle -Irak—İran savaşı nedeniyle artan ticaretine rağmen yıldızları barışık değil. Yıllardır Şah yanlılarını destekliyor, onlara yataklık ediyorlar.

Ama diğer yandan, İran'ı yeniden emperyalizmden yana planların içine çekmek için de, ABD'nin dümen suvunda çalışmalar yürütüyorlar. Humeyni rejimi ile iyi ilişkiler kurmakta faşist diktatörlüğün özel çıkarları da var. Ticaretini daha da arttırmak ve özellikle Kürt halkının yurtsever güçlerine karşı işbirliği ve koordinasyon sağlamak için. Nitekim, geçen yıl bir ara ortaya çıkan tatsızlığı aşmayı başardılar ve aynen Irakla yaptıkları gibi, İran'la da, sınırda ortak veya koordineli askeri eylemler koymak için anlaşmaya vardılar. Türk birlikleri Mayıs ayında İran Kürdistanı'na girdi.

CENTO'nun boşluğunu doldurmak için de emperyalistler ve Türk gericileri yıllardır türlü çabalar gösteriyorlar. Türkiye, İran ve Pakistan arasında bölgesel işbirliği yolunda adımlar atıldı. Bu, salt ekonomik işbirliği gibi gösteriliyor. Aslında, CENTO'da da olduğu gibi, salt ekonomik değil; her üç gerici rejimin sosyalist ülkelere ve bölgedeki ulusal kurtuluş hareketlerine, ilerici güçlere karşı işbirliğini amaçlıyor.

Son dönemde emperyalistler İran'la ilişkilerini düzeltmek için yoğun bir çaba içinde. Irak'a ve İran-Irak savaşına ilişkin olarak da yeni emperyalist planlardan söz ediliyor. Emperyalistlerin, yıpranmış Saddam Hüseyin'in yerine batı yanlısı başka alternatifler aradıklarını gösteren işaretler var. Saddam'a emperyalist devletler ve Suudi Arabistan tarafından yapılan yardımların kısıldığından söz ediliyor. Bunu başarabilirlerse, Saddam'ın iktidardan düşürülmesini barışın bir şartı sayan Humeyni rejimini de yumuşatmayı umuyorlar.

Irak'ta Batı yanlısı yeni bir yönetimin işbaşına gelmesi, Irak-İran savaşının sona ermesi halinde, bölgede güç dengesi ciddi değişmelere uğrayacaktır. Böyle bir durumda, şimdi kendi aralarında savaşmakta olan her iki gerici rejim, güçlerini tümüyle işçi sını-

fına, demokratik güçlere ve ulusal hakları için mücadele eden Kürt halkına yönelteceklerdir. Türkiye, İran ve Irak arasındaki kutsal ittifak tazeleneyecektir.

Gerek Humeyni, gerekse Saddam rejimi beş yıldır süren bu yıkıcı savaşta yıprandılar. Ama her iki ülkedeki ilerici-yurtsever güçler dağınık oldukları, kendi aralarında çekişmelere kapıldıkları için bu durumdan yararlanamadılar ve ciddi bir alternatif haline geleme-

diler. Savaşın sona ermesi onları daha da güç duruma düşürecektir.

Bölgedeki ilerici güçler bakımından, emperyalist planları boşa çıkarmanın ve olayların gidişi üzerinde etkili olmanın yolu, bugün de, kendi aralarında ciddi bir birlik sağlamaya bağlıdır. Geçmişte yapılan hatalar ve örgütler arasında doğan güvensizlikler, böylesine zorunlu bir birliğin önüne bir engel gibi konulmamalıdır.

SENDİKAL MÜCADELEDE GÖREVLER

Faşist diktatörlüğün kime dost, kime düşman olduğunu en iyi gösteren, işçi ücretlerinin durumudur. Son beş yıl içinde işçi ücretleri hızla geriliyerek 22 yıl öncesinin, gerisine düştü. Petrol-İş sendikasının yaptığı araştırmaya göre asgari ücret, 1963 yılına göre yüzde 38 oranında daha düşük.

Türk-İş'in yaptığı araştırmaya göre, dört kişilik bir işçi ailesinin (ana, baba ve iki çocuk) geçimi için asgari ücretin 120 bin liranın üstünde olması gerekiyor. Bu, aç ve çıplak kalmamak, başını sokacak bir yer bulmak için gerekli olanıdır. Oysa asgari ücret bugün brüt olarak 24 bin liradır. İşçinin eline geçen kısım ise net olarak 16.332 lira..

Sigortalı işçiler içinde asgari ücret alanların sayısının 500 bin olduğu belirtiliyor. Bu sigortalı işçilerin yarıya yakınıdır. Sigortalı olmayan, toplu sözleşme ve diğer sendikal haklardan yararlanamayan geniş bir işçi çoğunluğunun durumunun daha da kötü olduğunu söylemeye gerek yok.

Türkiye'de, toplu sözleşmelerde elde edilen ortalama ücret ise ayda brüt olarak 40-60 bin arasında kalıyor.

Asgari ücretin, bir işçi için gerekli besin miktarının üçte birini bile karşılamadığı hesaplanmıştır.

Ücretlilerin ulusal gelirden aldıkları pay % 22 iken, toplanan vergilerin yarısını ödüyorlar.

Bütün bunlar, bugün işçi sınıfının tam bir açlığa, sefaletle itildiğini göstermeye yetiyor. Ama bu sözde bir işi olanların halî. Ya sayıları 6 milyona yaklaşan işsizler?..

İşçi sınıfının gündün güne kötüleşen durumu, Evren-Özal diktatörlüğünün izlediği ekonomi politikasının ürünüdür. Halk, iç ve dış tekeller hesabına soyulup soğana çevriliyor.

Asgari ücretin tartışıldığı şu günlerde Uluslararası Para Fonu (IMF) direktifini verdi: Asgari ücret yükseltilmeyecek, ücretlilerin vergi yükünü hafifletici tedbirler alınmayacak. Emperyalist kuruluşların uşağı Özal hükümeti buna zaten angaje. Özal, "yolumuzdan şaşmıyacağız" diyor. Bu, ağır soygun çarkının daha da ağırlaşarak devam edeceğine gösteriyor.

Bu gidiş, aynı zamanda halk üzerindeki baskı çarkının da hafiflemeyeceğini ortaya koyuyor.

Evren-Özal kliği, işçi sınıfını açlığa iterken onu örgütsüz bırakmak için de ellerinden geleni yapmaya devam ediyorlar.

(Devamı 11. sayfada)

MİLİTANLARDAN...

Parti Stêra Azadiye..

Geli hevalên xoşevist û berêz, Gel silavên şoreşvani, lî têkoşina heqwxazanê gelê me da bo azadi û dêmoqrasi û sosyalizmê. Bîn perçemê (ala) Riya Azadi da serkevtinê, piroz bûnê dixwazim. Her dem pê bawerên rêya azadi ra silavên şoreşgeri dîşim û hevêrî destê we digêvşim. Silav bo hemû hevalên xebatkarên Riya Azadi, hezar silav bo dengê gelê me, bo dengê karkerên welatê me, bo dengê sosyalizmê, bo eziz û xoşevist Partiya me, Partiya Sosyalist a Kurdistanê Tirkîyê. Partiya me nişanderî rêya serkevtinê ye, sitêra azadiyê ye, agirê piroziye, her du çavê me, hemû karker û zehmetkêşên Kurdistanê ye.

Hevalên xudan qedr, ez kurê gundiyeke zehmetkêşim û îftixarê dikem, ku tevgera gelê me gelek xudan şans e. Xudanê wek partiya me ye ku lî hundir, lî derweyi welat da dixebite bona gihîştina armanca gel û niştiman.

Hevalên tekoşer,

Min çend xeber lî Kurdistan dînim. Zulm û zora hukma faşist ya Türk lî ser gelê me, bajêr û gundên me da.

Gewer

HEQQARÎ- Gewer: Lî geliyê Dîrya (Esendere) tarixa 20 Temmuz, 1985. Berê berbangê cendirmên qereqola bajirgê ser gundê *Rezûkê* û *Ayva* da girtin. Gundi jin û mêr, pir û cahêl topkîrîm. Mêr anin komî aliyeke kirin. Dane ber pehn û quntaxên tîvingên G 3 ya Amêriki. Paşi lêdan û tedayek wek hercar, zor neh kes girtin û birine bajarê Gewerê. Du kes bî navê Serhed Derelî û Kamul, bî lêdan bê hiş bûne. Gor gotinên gundiyan ev du kes du roj ne qisse dikin, ne ji nan dixwin. Kes nîzane bo çî girtine. Bo kiderê dibim? Gotina başçavûşê qereqola bajirgê ev bû: "Hûn insan ninin, hûn hemû xudan tîvingim û terorista xudi dikin. Emê we hemîyan bigrin bikujin".

GEWER: Navça Gewer nêzikê hududê Kurdistanê Iranê ye. Tarix 23 Temmuz 1985.

Qereqola Alyawa, ûstegmen İsmail, lî gel cendirman ser gundê *Mitrbane* û *Meşkanê* da girtin. Cimeata wan gundan hemû mal û gundi kîr bî kîr bazit (arame) kirin. Wexta ku arame gundiyan dikirin, gelek pîrsên pis û nebaş ziddî exlaq digotin. Eger kesekî tiştêk bêje wê bê lêdan û heta wê bê girtin, bibîne qereqola Alyawa. Zor eziyeta

wî gundi kirin. Belê tiştêk bî navê qaçax (yasax) ne ditin. Belê disa ûstegmen İsmail digote wan gundiyan: "Heger yek biyani, yan ji dengê tîvingek bête me emê wan gundiyan bişewitînin".

GEWER: Dî roja 25.7.1985 şev saet 3.00 da qomîtana tabûrê binbaşî lî Gewerê nêzikê 100 leşker ve davêje ser gundê *Qember* û zozanê wan.

Lî zozanan leşker dora malan girtin. Cimeata zomê ve şorkîrîn û hemûyan komkîrîne ber derê pîna. Malan ser û bin kirin, lî tiştêk peyda nekîrîn. Dînya pîr sar bû, nehiştin em cîlan lî ber xwe kîrîn. Heta saet 7'an nehiştin em herim, gelek xeber û qîssên ne baş gotine me. Pîr teda û zulm lî me kirin.

Gundê Qember: Gundiyeke bî navê (N...) digot: Saet nêzikê 5'an bû. Cendirman dora gundê me çit girtibûn. Gîrîn bilind ya dora gund ji cendirme bûn. Me hemûyan şorkîrîn û derxistinê ber deriyan. Jin û mêr dane pêşiya xwe birine piştê gund, çavên me hemûyan girêdan. Nêzikê 5 saet em lî vî geliyê da man. Lî ser serê me da cendirme disekîni û nedihîştin em çavên xwe vekîrîn, an ji qîsse bîkîrîn. Piştê 5 saet em berdan ku em bêne gund. Çavên me vekîrîn. Em çî bibînin: Me dit ku der û binder, nava xani û rex, tendur û ser kulifenga (sergo an kulîk) û heta cihê mîşên hungivî hemû kolane. Malên me hind hîkolabûn, nîvin, eman (fera-fol) û kulîna me ji hev derxistin. Tiştêk ne hêlabûn.

Em hatin nav malên xwe geriyan kû çî tiştên me berze bûne? Mala Silêyman jîna wî got: "Zêrîn min wînda bûne". Em çûne ba qumandan, hingê leşkerên wan diçûn qereqolê, belê me gotê. Zivirîn hatin. Binbaşî leşkerên xwe pîrsî. Hemûyan gotin: "Haberimiz yoktur komutanım (haya me jî ne tîne komutan)". Paşê zivirîne nav gund belav bûne nav malan lî zêrê me bigerîn û peydabîkîrîn.

Paşi zanin ku me diz peyda kirîye, piştê cendirmeyek got: "Evet işte alınları buldum, bu evin içindedir". (Min zêr dit, di nav wî malê dane) Qumandar got: Başê hûn me diz derdixîn eva zêrên we.

Lê bo hemû gundi û ciranan ron bûbû ku cendirme dizîrîn, leşkerê Romê zalim in, dizîrîn. Kurd kujin, êşkencê dikîrîn. Me baş zani ku dewleta Romê seyek hare.

Şemzina

ŞEMZINA: Faşistê dijminê gelê me, roj bî roj xelkê çekdar dikin. Gundiyan diji şoreşger û welatparêzên Kurdistan bo xwe dikine çeper (senger). Kurdan bî destê Kurdan didine kuştinê.

Lî mîntîqa gerdiyan dî gundê *Reşî-dîyan* da pîrani gundi bo qereqola wana nobetê digrin. Rejim roj bî roj sazûmana çahşan çekdar û qewî dikin.

ŞEMZINA: Tarix 22 Temmuz 1985 Gundê *Begöz* dane ber roketa. Balafîreke faşistan hemle ani ser gundê *Begozê*. Dane ber topan, dehan roket nav gund dan. Malek hate xîrab kirin.

Mîntîqa Şemzina operasyon zor heye. Lî gunda û ser bajarê Şemzina û Gewer da heye. Roj nine ser gundan da negrin û gundiya bî navê teroristan digrin û dibîne bajarê *Diyarbekrê*. Navça Şemzînan da tu gundi bê icaze nîkarîn biçin gundên cirana û kesekî biyani nîkare biçê wê navçê. Ev navçe bîn destê terora dewleta faşist pê destê qomando û cendirmandaye.

Hukma faşist qanunek daniye hemû gundan da. Hindek kes van gundan da kirîne mesul û imza jê standine. Û eger tiştêk biqewime, xudanê imzan jî van tiştan mesul in.

Başqala

BAŞQALA: Tarix Heyva Xîziranê 85. Gundê *Dirêjke* lî hududê Kurdistanê Iranê ye. Heci Medeni, Heci Eli, Heci İsmail kurê tewze girtin. Tîving jê xwestin. Qereqola *Xaçka* da hatibûne girtin. Digotîne wan, we pêşmêrgên Kurdistanê Iranê xwedî kirîye, we hevkarîya PDK-Iran kirîye. Herim zu kelaşînkofên xwe binin. Ev gundiyan mecbur man, çûn pezê xwe fîrotin; 3 tîving kirin, yek 250.000 pangînot, dan wan faşistan.

Disa bî navê heci Piro, ehlê gundê *Xaçka* şandinê wî gundê qomitan dibêje heyşt tîving mane, bila hemîyan binin. Heger ez bêm gundê we ser we da bihertînim. Gundiyeke bî navê kak Hesen use gote min: "Walle me dikujin, me tîving ninin, dizani em jî çî ditîrsin? Wê bîn jinê me bigrin. Eva hikumeteke kafîr e. Roma reş e, em şerm dikin, tiştêk jî destê me nayê. Em derdê xwe bo kê bêjin. Em Kurd bê xudan in, birayê min!".

Min bibexşînin, hevalên eziz. Bo me Riya Azadi, Yekîtiya Çep, Dengê Komkar rê bîkîrîn.

Biji 10. Saliya PSKT!

Biji Yekîtiya Hêzên Çep!

Biji Azadiya Kurdistan!

Newroz/Kurdistan

Büyük Yurtsever Ozan CİGERXWIN

Halkımızın büyük yurtsever ozanı Cigerxwin'i, geçtiğimiz yılın 22 Ekim günü yitirdik. Yaşamını halkımızın kurtuluş mücadelesine, ezilenlerin, emekçilerin davasına adayan ozan, yurdundan uzak, gurbette öldü. Kürt yurtseverleri, Türk ilerileri Stokholm'de tören düzenlediler ve kitleler halinde ona saygı duruşunda bulundular. Cenazesi 3 Kasım günü Kürdistan'a ulaştığı zaman ise onu kadın-erkek, yaşlı genç yüzbinler karşıladı. Kürdistan toprağı, halkımızın özgür bir geleceğe, insanca bir yaşama olan özlemini 80 yıl boyunca gür bir sesle ve yüreklice dile getiren bu değerli insanı, ona yaraşır biçimde bağrına bastı.

Cigerxwin fizik olarak aramızdan ayrıldı ama, mücadeleci kişiliğiyle, inaç, düşünce ve duygularıyla, bunları dile getiren şiirleriyle yaşamaya devam ediyor. O, boyun eğmez, yılmaz bir savaşçıydı. Kalemle savaştı, sözüyle savaştı, yurtsever örgütsel harekete, devrimci mücadele pratiğine katkılarıyla savaştı. O tarihin sayfalarında ölümsüzleşmiştir.

İnsan kişiliğinin şekillenmesinde, onu çevreleyen koşulların belirleyici etkisi vardır. Bu, Ozanımız için de geçerli olduğuna göre, onun içinde yaşadığı maddi ortamı, tarihi dönemi kısaca irdelemekte yarar var.

Kısaca Yaşam Öyküsü

Cigerxwin, 1903 yılında Mardin ili Hesar köyünde yoksul bir Kürt ailesinin çocuğu olarak dünyaya geldi. Ona Şexmus adını verdiler. Küçük yaşta anne ve babasını yitirdi; akrabalarının, özellikle büyük kardeşinin desteği ile büyüdü. Daha bu yaşlarda ağa-bey hizmetinde bulabildiği işlerde yaşama kavgasına katıldı. Daha bu yaşlarda yoksulluk ve zorbalıkla tanıştı. Şeyh-ağa sömürsünün, baskısının, devlet zulmünün türlüünü gördü.

Yaşam onun için gerçek bir okul oldu. Bu kahırlı, çileli günler, ilerde yazacağı şiirlerin konusu, kaynağıdır. Kürt halkı üzerindeki çifte sömürü ve baskı -feodal ve ulusal- ozanın duygu ve düşünce dünyasının oluşmasında, politik şekillenmesinde büyük rol oynadı.

1914'te 1. Dünya Savaşı'nın getirdiği kaç-göç içinde yakınlarıyla birlikte Amud'a göç edip yerleşti. Savaş sonrasında emperyalistlerin çizdiği sınırlarla Kürdistan dört parçaya ayrılınca Amud Suriye'ye bağlandı ve Cigerxwin de bir daha doğduğu topraklara dönemedi. Ama onun üni bu sınırları aştı. Özgürlük ve bağımsızlığı dile getiren şiirleri Kürdistan'ın tüm parça-

larına ulaştı, orada ulusal bilinci, coşkuyu alevlendirdi. Bu şiirler, aynı zamanda Kürt dili ve kültürünün yaşatılıp gelişmesinde önemli bir araç oldular.

Kürdistan'ın içinde bulunduğu kötü ekonomik ve kültürel koşullar nedeniyle, hemen hemen, yaşıtı tüm köylü çocukları gibi, çocukluğunda ve ilk gençliğinde öğrenim göremedi. 18'inden sonra ise dini eğitime başladı. Mollalık eğitimini tamamlamak için Kürdistan'ın değişik bölgelerini dolaştı. Bu ona, aynı zamanda kendi ülkesini ve halkını tanıma olanağı verdi. Kürt diye bir ulus, Kürdistan diye bir ülke olduğunu kavradı. Ona yurtseverlik duygularının uyanması ile birlikte Kürt dili, tarihi ve edebiyatına yönelik olarak araştırmalar içine girdi. Yine bu dönemde yurtsever içerikli ilk şiirlerini yazmaya başladı. Artık o Cigerxwin'dir.

Cigerxwin Oluşu

Cigerxwin bir molla olarak halkla, özellikle köylü emekçilerle iç-içe idi. Bu, onun, kitlelerin çektiği acı ve sıkıntıları daha yakından tanınmasına olanak verdi. Yoksulluğu, sefaleti ve zulmü "kader" diye sunan mistik inancın boşluğunu, zararını gördü. İlerici görüşleri yüreklice dile getirdi. Bu onu, kitlelerin dini duygularını sömüren yobaz kesimiyle karşı karşıya getirdi. Cigerxwin'i dinsizlikle suçladılar. Mollalıktan ayrıldı ve şiirleriyle onlara karşı savaş açtı.

Cigerxwin'in dünya görüşünün, yurtsever kişiliğinin biçimlenmesinde, gençlik döneminde dünyamızda ve Kürdistan'da yeralan önemli politik olaylar etkili oldu.

Bu olaylardan biri 1925'te Kürt halkının giriştiği ve "Şeyh Sait Hareketi" olarak bilinen geniş ayaklanmadır. Yenilgiyle birlikte Kürdistan'da yüzlerce köy yakılıp yıkıldı, onbinlerce insan acımasızca katledildi.

Cigerxwin, yenilgiden sonra Suriye'ye geçen Kürt yurtseverleri ile sıkı bir ilişki içinde oldu. Bu yurtseverlerin 1927 yılında kurduğu "Hoybun" örgütüne katıldı. Celadet Bedirhan'ın yönetiminde çıkan Hawar dergisine şiirler yazdı. Cigerxwin'in örgütlü mücadelesi o günden ölümüne, 1984 yılına kadar aralıksız devam etti.

Yine Ağrı ve Dersim ayaklanmaları, yenilgiler, bunları izleyen katliamlar Cigerxwin üzerinde derin etkiler yaptılar.

Cigerxwin daha 14 yaşındayken Büyük Ekim Devrimi gerçekleşti. O, bu devrimin önemini daha sonraları kavrayacaktır. Nazi sürülerinin başlattığı ve

saldırıların ana yönünü Sovyetler Birliği'ne yönelttikleri o kurkunc savaşın ve onun yol açtığı yıkımın Cigerxwin üzerinde derin etkileri oldu. O, bu savaşta faşist saldırganların karşısında ve dünyanın ilk sosyalist ülkesinin, Sovyetler Birliği'nin yanındadır.

O, bu savaş sırasında Mehabad'da bir Kürt cumhuriyetinin doğuşunun sevincini, ama kısa süre sonra yıkılışının acısını da yaşadı.

İşte onun Cigerxwin oluşuna yol açan yaşamı ve bu dönemin belli-başlı olayları.

Özgürlük Kavgasının ve Umudun Şairi

Cigerxwin devrimci, öncü bir ozandı. Olayları izlemekle kalmadı, onları resim gibi yansıtmadı; özünü kavradı, yorumladı, halka kurtuluş yolunu gösterdi.

O yurdunda ve dünyanın dörtbir yanında olup bitenlere karşı duyarlıdır. Emperyalizme, sömürgecilğe, her türden gericiğe karşı yüreklice savaş açtı. Ulusal ezgiye karşı kitleleri direnmeye çağırdı. Bu nedenle de halkımızın düşmanlarının, sömürücülerin baskı ve hapishanelerinden sıkça payını aldı.

Şiirlerinde Kürdistan, köyü ve kenti, dağları ve ırmaklarıyla, tarihiyle, kahramanlarıyla ve ezilen yoksul insanlarıyla en geniş yeri tutar. Şiirlerinden zengin bir yurtseverlik fıskırır. Ama aynı zamanda, o, gerçek kurtuluşun sosyalizme ulaşmakla mümkün olacağını, kavramıştır. Sovyetler Birliği'nde, Çin'de, Vietnam'da işçi ve köylülerin zaferini coşkuyla selamlar. Şiirlerinden aynı zamanda güçlü bir enternasyonalizm fıskırır.

Fransız emperyalizmine karşı yiğitçe savaşan Vietnam halkının yanındadır; bunu Dien Bien Fu ile destanlaştırır. Beyaz teröre, zorbalığa karşı savaşan Amerikan zencilerinin yanındadır; bunu "Arkadaş Pol Robson" şiiriyle destanlaştırır. Siyonizme karşı yiğitçe direnen Filistin halkının yanındadır.

Cigerxwin'in şiiri sevgi ile, dostlukla, umutla yüklüdür.

Cigerxwin'in şiirlerinde barış vardır. Ama o barışın bir bedeli olduğunun, düşmanın savaşız ülkeyi terketmeyeceğinin bilincindedir; şiirinde özgürlük için savaşa güçlü bir çağrı da vardır.

Ozan şiirlerini halkın günlük yaşamda kullandığı sade bir dille yazdı. Özentiye kaçmadı. Bu da onun şiirlerinin kitleler arasında o denli yaygınlaşmasının bir diğer nedeni.

(Devamı 11. sayfada)

HALKIN SESİ BİR OZAN RUHİ SU

Ünlü halk sanatçısı, besteci, ozan Ruhi Su, 20 Eylül günü İstanbul'da öldü.

1912 yılında Van'da doğmuştu. Daha bebek yaşta yitirdi, yoksul bir ailenin yanında Adana'ya geldi. Adana'da öksüzler yurdunda büyüdü, yatılı okudu. Ankara'da Müzik Öğretmen Okulu'nu ve Ankara Devlet Konservatuarı Opera Yüksek Bölümü'nü bitirdi. On yıl süreyle Devlet Operası'nda çalıştı, birçok operada basbariton olarak sahneye çıktı. Aynı yıllarda halk müziğine büyük ilgi duydu, ve radyoda halk türkülerini okudu.

1952 yılında Operadan ayrılmak zorunda kaldı. Aynı yıl TKP üyesi olmakla suçlandı, tutuklandı ve beş yıl hapis cezası verildi. Hapisten çıkınca, halk türkülerini okuyarak yaşamını sürdürdü. Pir Sultan Abdal, Köroğlu, Dadaloğlu, Karacaoğlan ve Nazım Hikmet'in birçok şiirini besteledi.

Ruhi Su halk türkülerine

yeni bir hava getirdi. Halk ozanlarından ve Nazım'dan yapılan besteler kitleler arasından çok tutundu, sevildi. Gür sesi ve içtenlikli okuyuşu ile yeni bir tarz, Ruhi Su ekolünü yarattı. Bir dizi genç sanatçı ondan eğitim gördü, yararlandı ve izinden yürüdüler.

Ruhi Su, halk türküsü ve şiirindeki direngen, özgürlükçü ve hümanist öğeleri öne çıkardı. Sesinin ve sazının güzelliğinin yanısıra, onun bu denli tutulmasının, sevilmesinin bir nedeni budur. Kitleler bu türkülerde kendi özlemlerini, kendi duygularını buldular.

Ruhi Su türküleri, besteleriyle halkın kavgasına katıldı.

O denli izlenmesi, baskı görmesi de bu nedenledir. Ünlü ülke sınırlarını da aşıp uluslararası bir düzeye ulaştığı halde, kendi yurdunda, yalnız kendisi değil, sesi de hapsedilmek istendi. Radyo ve televizyon ambargosu öldüğü güne kadar sür-

(Devamı 10. sayfada)

KAMİL ŞEHİT DÜŞTÜ

Partimizin eski üyesi ve "Kamil" kod adlı Emin Azdır, İran KDP'nin peşmergelerinin saflarında savaşırken, 6 Ocak 1985 günü, düşman güçleri ile yapılan bir savaşta şehit düştü.

Kamil, 1982 yılında, İran Kürdistanı'nda diğer yoldaşlarımızla toplu olarak aynı üste bulunurken, o dönemde örgüt içinde hizip çalışmalarını yapan ve daha sonra da örgütten ayrılan bazı likidatör unsurların etkisinde kalarak örgüte karşı güvensizlik göstermiş ve izinsiz olarak görev yerini terk etmişti. Daha sonra hata yaptığını anlamış ve örgüte geri dönmek için mektup yazmıştı. O tarihte yazdığı mektuplardan birinde şöyle diyordu:

"Arkadaşlar,

"Son mektubumda Selim abi ile görüşmek istediğimi ve kabul edilirse tekrar harekete dönme istediğimi yazmıştım.

"Selim abi, sizin de bildiğiniz gibi benim bu isteğim üzerine benimle görüşmeye geldiniz ve durumumun en geç bir buçuk ay içinde aydınlığa kavuşacağını söylemişsiniz. Ama maalesef iki ayı da geçti.

"Arkadaşlar, ben açıkça büyük bir hata yaptığımı söyledim ve gönderdiğim son mektupta da yazdım ve bundan dolayı da hareketimin vereceği karara ve benim hakkımdaki her türlü cezaya hazır olduğumu da söylemişim ve hareketim beni kabul ettiği takdirde, hareketimin saflarında mücadelemi sürdürdüğümü, fakat hareketim beni kabul etmediği takdirde bile saygı duyacağımı, fakat böyle de olsa devrimci mücadeleden çekilmiyeceğimi de söyleyeyim, her ne kadar sosyalist bir hareket içinde olmasam dahi sosyalist dünya görüşünü savunacağım ve elimden geldiği kadar bu görüşü ha-

5 YIL SONRA DA METİN ARAMIZDA

Metin Yoldaşımızın faşist işkenceciler tarafından şehit edilmesinin üzerinden beş yıl geçti. Kan, zulüm, işkence yüklü beş yıl. Sömürge ülkemiz bu 5 yıl içinde, şimdiye kadar yapıla gelenleri geride bıraktıracak kadar vahşi zulüm ve barbarlığa tanık oldu.

12 Eylül'de yönetime el koyan faşist cunta, kitle muhalefetini bastırmak için her türlü baskı ve işkenceyi halkımıza uygulamakta tereddüt etmiyor.

O, işbaşına geldiği günden beri işkence çarklarını acımasızca çalıştırdı. Devlet eliyle sürdürülen beyaz terörden dolayı yüzlerce devrimci-yurtsever sakat kaldı, katledildi. Bunlardan biri de Partimizin seçkin üyesi halkımızın yiğit evladı METİN AKSOY'dur.

Metin Yoldaş Kürdistan'ın Ağrı yöresinden bir köylü ailesinin çocuğuydu. Mesleği öğretmenlikti. Erken yaşlarda halkının sorunlarına ilgi duyup, devrimci mücadelede yerini aldı. TKSP'nin seçkin bir militanı oldu. Ağrı'da 12 Eylül öncesi ilerici yurtsever hareketin, sosyalist kadroların öncülüğünde halk kitlelerine kök salmasında, gerici faşist güçlere darbeler indirerek ileri mevziler kazanmasında Metin Yoldaş'ın payı büyüktür. Bu nedenle bir çok kez sömürgeci güçlerce gözaltına alındı, işkencelerden geçti. Ama onu mücadelesinden alıkoymadılar.

Daha sonra Metin Yoldaş 12 Eylül darbesinin hemen arkasından bir grup arkadaşıyla beraber Ağrı'da gözaltına alındı. Kendisine günlerce işkence yapıldı. Onun halkına yoldaşlarına ihanet etmesi için çok çalışıldı. Ancak o, tüm işkence ve zulme karşı kararlılıkla direndi. Sömürgeci cellatlara karşı devrimci onuru yükseklerde tutmasını bildi. Başını dik tuttu, eğilmedi. 25 Ekim 1980 günü işkence çarklarında can verdi. Bu onurlu davranış sömürgecilerin umutlarını kursaklarında bıraktı. Mücadele arkadaşlarına umut ve güç verdi.

Metin Yoldaş Kürdistan'ın özgür geleceği için mücadele ederken şehit olan ne ilk, ne de son şehittir. Mücadele sürüyor.

Metin'in anısı mücadelemizde yaşıyor.

Halkımız tüm şehitlerinin anısını yaşatacaktır.

yata uygulamaya çalışacak-
ğım.

"En büyük dileğim hareketimin tekrar beni kabul etmesidir."

Bu mektup, Selim Yoldaş hastalığı nedeniyle bölgeden ayrıldığı tarihten sonra yoldaşlarımıza ulaşmıştı. Parti sorumlusu Kamil'le görüşerek kendisinin üsse dönebileceğini söyledi. Ancak likidatör unsurlar bir daha devreye girerek bu yoldaşın kafasını karıştırdılar ve dönmekten vazgeçirdiler.

Kamil, 1984 yılı sonlarında bir kez daha İran Kürdistanı'nda bulunan sorumlu yoldaşımıza Partiye dönmek

istediğini ilettili. Ancak, bu konunun daha organlarda konuşulup değerlendirilmesine fırsat kalmadan şehit düştüğü haberi geldi.

Örgütlü mücadelede yaptığı ve kendisinin de kabul ettiği ciddi hatalara rağmen, Kamil arkadaş, ayrı kaldığı süre zarfında Partiye karşı olumlu, saygılı tutumunu sürdürdü. İran KDP'nin yanında yiğitçe savaştı. Parti ile bağı resmen kopmuş olmasına rağmen Bir TKSP'li gibi davrandı ve bilindi. Mücadelesi onurlu şekilde son buldu.

Kendisini saygıyla anıyoruz.

KUK YANLIŞ MİNDERDE GÜREŞİYOR

Ulusal baskı altındaki bir toplumda baskı ve sömürden zarar gören ve ona karşı çıkan toplum kesimleri çeşitlidir. Ulusal burjuvazinin ve işçi sınıfının ulusal soruna ilişkin tutumları, istemleri, programları, ittifak anlayışları besbelli oldukça farklıdır.

Burjuvazi -en azından bir bölümüyle- ulusal harekete katıldığı zaman da onu kendi çıkarları çerçevesinde tutmaya çalışır. Onun, hemen hiçbir ulusal kurtuluş hareketinde toprak devriminden yana olduğu görülüyor. O, işçi sınıfının ve emekçilerin ulusal harekette etkin bir konuma gelmesine karşıdır; çoğu kez onların bağımsız politik örgütlerine de karşıdır, ipleri, ulusal hareket öncülüğünü kendi elinde tutmak ister.

Daha kurtuluş mücadelesi içinde ulusal burjuvaziyle işçi sınıfının ittifaklar politikası birbirinden ayrılır. İşçi sınıfı, proleter enternasyonalizmi ilkeleri doğrultusunda savaşırken, ezen veya sömürgeci ulusun proleteryası, emekçi halk kesimleri dahil, uluslararası bir düzeyde işçi sınıfı hareketiyle dayanışmayı temel bir politika olarak belirlerken burjuvazi, terisine, bir yandan sömürgeci ülke burjuvazisiyle uzlaşmaya yatkındır, diğer yandan kendine başka türden burjuva dostlar arar. O, hakim ulusun emekçi kitlelerini de düşman gibi gösterir, onlarla işbirliğini, dayanışmayı red eder.

Ulusal burjuvazi, bağımsız bir devlet için savaştığı zaman da kendi burjuva devletini kurmaya, onun efendisi olmaya, sömürü çarkını sürdürmeye çalışır. Demokratik devrimin gelişmesine, hedeflerine ulaşmasına karşı çıkar. Bu nedenle de sömürgecilik ve emperyalizmle uzlaşmaya ve ihanete yatkındır.

İşçi sınıfının çıkarları ise, daha kurtuluş savaşının başında ve içinde kendi bağımsız partisini kurmayı gerektirir. Gerek ulusal kurtuluş mücadelesinin başarısı, toplumun yabancı boyunduruğundan kurtarılması için, gerek demokratik devrimin zaferi ve toplumun sosyalizme doğru yürüyüşünün devam etmesi için işçi sınıfı, köy emekçileri, bir tüm olarak emekçi kitleler iyi biçimde örgütlenmelidir. İşçiler ve öteki emekçiler, yani halkın ezici çoğunluğu için yabancı boyunduruğunun kırılması yalnızca ilk önemli adımdır. Köklü bir toprak devrimi yapılmazsa, emperyalistlerin, sömürgecilerin, ya da ulusal burjuvazinin elindeki kilit sanayi kuruluşları, bankalar, madenler, dış ticaret kamulaştırılmazsa ve emekçi kitlelerin örgütlenmesi, ülkenin politikasında en etkin güç haline getirilmesi yönünde gerekli demokratik adımlar atılmazsa, besbelli

halk kitleleri açısından devrim tıkanıp kalır, toplum sosyalizme doğru yol alamaz ve burjuvazinin egemenliğinde sömürü ve baskı çarkı devam eder.

Ulusal kurtuluş hareketine katılan her sınıf ve tabaka, işte sözkonusu çıkarlara uygun bir programla, istemlerle ortaya çıkar, ona uygun hedefler koyar ve propaganda yürütür. Daha yabancı boyunduruğu kırılmadan bu güçler arasında -bir ulusal cephe içinde bile- içten içe ve kimi zaman daha açık ve sert sürtüşme ve çekişmeler görülür. Yabancı boyunduruğu kırıldıktan, egemenlik ulusal güçlere geçtikten sonra ise bu çekişmenin daha da açığa vurduğu ve bir egemenliği ele geçirme savaşına dönüştüğü birçok ülkenin tarihinde açık biçimde görülüyor.

Kürdistan ulusal kurtuluş hareketinde de çeşitli sınıf ve tabakaların ulusal soruna farklı yaklaşımlarını, farklı istemlerini ve şu veya bu konudaki farklı tutumlarını bugünden görmek mümkündür.

Ulusal soruna burjuva bakış açısı ile işçi sınıfının dünya görüşüne uygun bir yaklaşım arasında mücadele 1960'lı yılların az öncesinde başladı ve günümüze kadar devam ediyor.

1965 yılında illegal olarak örgütlenen Türkiye Kürdistan Demokrat Partisi, çeşitli sınıf ve tabakalardan yurtsever insanları bir araya getiren burjuva demokrat nitelikte yurtsever bir örgüttü.

1960'larda Türkiye'de yaygınlık kazanan sosyalist görüşler Kürdistan'da da aydınları ve emekçi kesimleri etkilemeye başlamıştı. Kürt solcuları, ulusal sorunun çözümüne yeni bir bakış açısı getirdiler. Bu, KDP çevresinde örgütlenmiş "milliyetçiler" ile, o dönemde, TİP içinde örgütlenen "sosyalistler" arasında bir tartışma ve mücadelenin doğmasına yolaçtı. Milliyetçiler, bu aşamada, sosyalizm için propagandayı veya böyle bir doğrultuda örgütlenmeyi gereksiz ve yanlış sayıyorlar, KDP içinde birleşmeyi savunuyorlar ve Kürt sosyalistlerini ulusal görevlerini bir yana koymakla veya ulusal amaçlara sırt çevirmekle suçluyorlardı. Türk solunun Kürt ulusal sorununa ilişkin çekingen tutumu, yanlış önyargılar ve hele, bazı kesimlerin, halkımızın haklı istemlerini aynen burjuvazinin gözüyle "bölücülük" ve benzeri biçimde suçlamaları ise, bu türden bir anti-sosyalist propagandaya güç kazandırıyor.

Türk solu -TİP'in 4. Kongresindeki olumlu, yürekli karara rağmen- (ki bu kararın çıkmasında TİP içindeki Kürt sosyalistlerinin büyük payı vardı; ama parti yönetimi sonradan bu

karara gereği gibi sahip çıkmadı) 1970'lerin başlarında da Kürt ulusal sorununu kavramaktan, bu konuda kendisine düşen görevleri ideolojik düzeyde ve pratikte yerine getirmekten uzaktı.

1975'lerde Partimizin ortaya çıkışı Kürdistan kurtuluş mücadelesinde önemli bir dönemeç oldu. TKSP, ilk kez Kürdistan'ın ekonomik ve sosyal yapısının bilimsel bir tahlilini yaptı, ulusal baskı ve sömürü mekanizmasının niteliğini politik, ekonomik ve kültürel alanlarda açığa kavuşturdu, Kürdistan halkımızın önündeki devrimci görevleri belirledi. Partimiz ulusal soruna proleter bakış açısını getirdi. Kürdistan işçi sınıfının bağımsız örgütünü kurdu. Bilimsel sosyalizmin ilkelerini, görüşlerini kararlılıkla savundu. Bunun etkileri Türkiye Kürdistanı yurtsever güçleri üzerinde, bir ölçüde de Türkiye solu üzerinde derin oldu. Kürdistan'daki yurtsever güçler Partimizin görüşlerinden etkilenirken Türkiye solu da ulusal sorunu geniş biçimde tartışmaya başladı; bu konudaki tabular yıkılmaya yüz tuttu.

Bu etkiler bizzat T-KDP'nin saflarında da görüldü ve onda ayrışmalara yol açtı.

KUK'un Ortaya Çıkışı ve "Siyasi Birlik" Arayışı

T-KDP, gerek yaşadığı iç sorunlardan, gerekse 12 Mart döneminin baskıları sonucu, 1974-1975'lerde önemli bir dağılım içinde idi. Irak KDP'nin yürüncesinde örgütlenen ve onun etkisi altında olan T-KDP, Irak'ta Kürt ulusal hareketinin 1975'te uğradığı yenilgi nedeniyle daha ciddi bir bunalım içine düştü.

Sözkonusu yenilgi, Kürdistan yurtsever güçleri arasında feodal-burjuva karması önderliğin prestijini büyük ölçüde sarstı. Gerici çevreler, yenilginin suçunu Sovyetler Birliği'ne yüklemek için yoğun çaba gösterdiler. Yenilginin nedenlerini Sovyetler'in Bağdat hükümeti ile varolan dostluk anlaşmasına bağlamak istediler. Irak uçaklarını Sovyet pilotlarının kullandığını propagandada ettiler. Ne var ki yenilginin asıl nedeni, Irak-KDP'nin feodal-burjuva karması önderliğinin gerici İran Şahlığının ve ABD'nin dümen suyuna girmesi idi.

Partimiz bu gerici politikayı yüreklice teşhir etti ve anti-sosyalist unsurların yüzündeki maskeyi düşürdü. Irak KDP bile, bir süre sonra oluşturduğu "Geçici Komite" ile, bir önceki dönemde izlediği politika konusunda sözde özeleştiri yaparak ve "sosyalizm

(Devamı 11. sayfada)

yolunu seçtiğini" iddia ederek durumunu kurtarmaya, sarsılan prestijini geri kazanmaya çalıştı.

Bütün bunlar, Irak KDP'nin dümen suyundaki Türkiye KDP'ni de etkiledi. Partinin saflarındaki bazı aydınlar ve gençler Irak Kürdistanı'ndaki feodal-burjuva karması önderliğin politikasına açıkça karşı çıktılar ve gözlerini sola çevirdiler. Bu grup, 1977 yılında yapılan kongrede yönetimi elde etmeyi başardı; ancak, daha baştan KDP adını kullanmayan ve kendilerine Kürdistan Ulusal Kurtuluşçuları (KUK) adını veren bu grup, sözde "KDP'ni marksist-leninist bir işçi sınıfı partisine çevirme görevini" önüne koydu.

Bu, ilk bakışta saygı uyandıracak bir düşünce. Ama birçok bakımdan olanaksızdı.

Birkez, T-KDP gibi, o güne kadarki ideolojisiyle, tabanı ve yapısıyla çok farklı bir örgütü bir "marksist-leninist" partiye çevirmek olanaksızdı. Örgütün tabanı toprak açısından emekçi köylüye, tüccardan din adamına kadar çeşitli sınıf ve tabakalardan olan insanlardan oluşuyordu. Bunların ezici çoğunluğu sosyalist görüşler taşıyorlardı ve bir çoğu da, sınıf yapıları gereği ona karşıydı. T-KDP'ni bir işçi sınıfı örgütüne çevirme çabasının, örgütü oluşturan insanların ezici çoğunluğuna ters düşeceği ve tabandan kopmaya yol açacağı açık birşeydi. Nitekim öyle oldu. Süreç içinde KDP'nin tabanı dağıldı. Birkısım tutucu unsurlar da KUK'çu yönetimi tanımadılar ve eski adla kendi çalışmalarını sürdürdüler.

İkincisi, ansızın sosyalist görüşlerle yüzüze gelen bu gençler ve aydınlar, gerçekte bir işçi sınıfı partisinin kimlerle ve nasıl kurulabileceğine, bilimsel sosyalist teoriye ilişkin olarak açık-seçik bir fikre sahip değillerdi. Aradan geçen ve onların bir bölümünü de genç olmaktan çıkararak bunca zamana rağmen, hala da değillerdir.

KUK, T-KDP ile ne sınıfsal ne de ideolojik bağlarını tümüyle koparabilirdi. Burjuva milliyetçiliğinin birçok önemli kalıntısı bugün de KUK içinde devam ediyor. KUK, burjuva ideolojisiyle işçi sınıfı ideolojisi, cami ile kilise arasında kalmış bir örgüttür. İşçi sınıfının görüşleri, ya da "devrimci görüşler" diye savunduğu şeylerin büyük çoğunluğu, işine geldiği gibi şu veya bu örgütten alınmıştır. Bunlar KUK'ta bir yama gibi duruyor ve KUK'un hemen her temel konudaki görüşünün altında, onun bilimsel bir terminolojiyle tüm konuşma çabasına ve devrimci özentiğine rağmen, burjuva milliyetçiliğinin temel taşları yatıyor.

KUK'un, sözkonusu kongreden 1981 yılına kadar geçen 4 yıl içinde, "bir işçi sınıfı örgütü" kurma yolunda neler yaptığı meçhuldür. 1981 yılında ise, KUK 1. Konferansı T-KDP'yi feshetti. Xebat'ın 7. sayısında buna ilişkin olarak şöyle deniyor:

" KUK 1. Konferansının T-KDP'yi fesh etme kararı ve gerekçesi gayet net ve açıktı. Yaşanan bunalım; hafifleme bir yana, aksine her geçen gün biraz daha ağırlığını ve sancısını hissettiriyordu. Devrimci hareket çok ağır koşullarda yol almak zorundaydı. Sürece müdahale edebilecek bir örgütsel yapılanma ise henüz ortada yoktu. Kuşkusuz güçlü bir yapılanma herşeyden önce kadroların birliği ile yakından ilgiliydi. Oysa kadrolar oldukça dağınık bir haldeydi. Mevcut örgütlenmeler ise, bırakınız kadroları birleştirmeyi, onları daha da dağıtacak sektör bir tutum içindeydiler. Bu yönüyle de denebilir ki, bu örgütler sürecin önünde engel bir kurum haline dönüşmüşler, adeta bu görevle yükümlü olmuşlardı! İşte KUK 1. Konferansı'nın T-KDP'yi fesh etme kararı, bir yönüyle de dağınık halde bulunan sosyalist kadroları toparlamayı hedefleyen ve bunların birliği temelinde devrimci bir alternatif gerekliliği ve zorunluluğunu ileten bir mesajdı. Kaldı ki; T-KDP zaten sürecini doldurmuş ve isminden başka herhangi bir fonksiyonu kalmamıştı."

KUK'un mantığı açık: Bunalım var ve bunu aşmak için "kadroların" bir araya gelmesi gerek. Bunun için de tüm örgütler kendilerini feshetmeli ve kadrolar bir çatı altında birleşmeli. Bunu yapmayan örgütler birliğin önünde "engel" dirler. KUK, T-KDP'ni ("zaten adından başka herhangi bir fonksiyonu kalmamış" bu örgütü) feshetmekle örnek oluyor, mesaj veriyor..

Bu, "devrimci bir örgüt" ya da "işçi sınıfı örgütü" yaratmanın yolu değil, bir likidasyon mantığıdır. KUK'çular, sözde birlik adına kendi örgütlerini likidite ettiler ve başkalarını da yıllardır buna ikna etmeye (!) çalışıyorlar. Kendileri gibi davranmayanları suçuyorlar!

Peki, bu nasıl "siyasi birlik" veya "işçi sınıfı örgütü yaratma" anlayışıdır?

KUK'çu arkadaşlara bakılırsa Kürdistan'da henüz bir işçi sınıfı örgütü yok. Öyle olunca da "mevcut örgütlenmeler" neyin önünde engeldirler? Ama KUK, diğer yandan, sözkonusu "mevcut örgütlenmeler'in hemen tümüne, Rızgari'ye, Ala Rızgari'ye, Tekoşin'e, Kawa'ya, KİP'e, bize siyasi birlik önerisi yaptı. Daha sonra, 12 Eylül döneminde bu örgütlerden kopanların, atılanların oluşturduğu gruplar, bağımsız kişiler dahil, herkesin katılacağı bir konferansı önerdi. Ve bütün bunlar "işçi sınıfı örgütünü" yaratma adına yapıldı.

Xebat'ın yazdıklarına bakılırsa, KUK'la Rızgari arasında 1982 yılında yapılan siyasi birlik görüşmeleri sonucu "nerede ise siyasi ve örgütsel birliği ilan eden bir protokol" imzalanıyordu. Ama bundan KUK vazgeçmiş. Nedeni ise şöyle:

"Ne var ki görüşmeler sonunda sorunla yaklaşımda bizimle Rızgari ara-

sında oldukça farklı düşüncelerin olduğu görüldü" ..

Oldukça komik, değil mi? Tam "siyasi ve örgütsel" birliği ilan edecekleri sırada, aralarında "oldukça farklı düşüncelerin olduğunu" fark etmişler.. Bu farklı düşüncelerin ne olduğu açıklanmıyor, ama şu gerekçe getiriliyor: "yalnızca iki siyasetle sınırlı bir birlikten yana değildik".

Aynı yıl öneriyi Tekoşin'e de götürmüşler ve o da olumlu yanıt vermiş. Ama KUK, Tekoşin'le de birliğe yanaşmamış; çünkü o, Kürdistan'daki tüm örgütlerin birliğinden yana; "bir işçi sınıfı örgütünü" ya da "devrimci örgütünü" ancak böyle oluşacağını düşünüyor. Bunun ardından, "Apocular" hariç, tüm örgütlere, bağımsız kişilere konferans önerisinde bulunuyor. (Böyle bir önerinin Apocular'a götürülmesinin nedeni de, besbelli, Apocular'ın ideolojik görüşleri veya mücadele anlayışları değildi, KUK'la onlar arasında geçmişte yeralan olaylardı).

Bu da gösteriyor ki, KUK'çu arkadaşlar, "bir işçi sınıfı örgütü" oluşturmadan çok söz ediyorlar ama, bu işin ABC'sinden habersizler. Yazılarında, böylesine bir örgütte birleşmek için ideolojik ve programal birliğin gerekli olduğundan söz ediyorlar; ama bunu laf olsun diye söyledikleri, aslında buna gerek görmedikleri açık. Yoksa siyasi birlik önerilerini bu kadar değişik örgüte götürürler miydi? Bu kadar değişik türden örgütin oluşturacağı birliğin, bir "işçi sınıfı örgütü" değil, ancak bir aşure çorbası olacağı açık değil mi?

Nitekim sözkonusu konferans çağırısını kimseler ciddiye almadı, Tekoşin bile:

"Konferans önerimize ilk karşı çıkan Tekoşin oldu. O, soruna ilişkin olarak eski görüşlerini (yalnız KUK ile birlik yapma sorunu dahil olmak üzere) korumadıklarını ve artık hiçbir siyasi güçle birlik sorununu düşünmediklerini belirttiler."

Gördünüz mü, KUK, Dimyata pirince giderken evdeki bulgurdan da olmuş. Halbuki, herkesi biraraya getirme gibi "ulvi" amaçtan biraz fedakarlık edip önce Rızgari ile, sonra da Tekoşin'le birleşselerdi, bu, mevcut örgüt enflasyonunu aşağı çekmek bakımından da hayırlı bir iş olacaktı. Buna pekala, bir dönemde Kürdistan'ın biricik "proleter örgütü"nü kurmuş olup devrimi bir an meselesi sayan, ama şu anda, ne yazık ki tüm ordusunu yitirmiş eski bir general gibi tek başına kalan, buna rağmen kahramanca direnen ve "Yekitiya Sosyalist" yolunda değerli çabalar harcıyan Selim gibi bir değer de katılabilir-di.

Ama anlaşılın KUK'un ne kendine güveni var, ne başkalarına. O, T-KDP'ni fesh edip bir yükten kurtuldu. Şimdi de herhalde kendisini feshetmenin yollarını arıyor. Kendisi gibi "prog-ramsız" gruplarla, likidatörlerle, fele-

ğin çemberinden geçmiş "itibarlı" bağımsızlarla toplantılar, görüşmeler yapıyor. Bundan bir "devrimci örgütün" mü, yoksa hiçbir şeyin mi çıkacağı bizce bellidir. Ama bu işte KUK'a içtenlikle başarılar dileriz! Bazı şeylerin toplu durması, dağılık olmasından yegdir.

KUK, 1977'den bu yana geçen sekiz yıl içinde kendisini "siyasi birlik" tartışmalarıyla oyaladı; ama sekiz yılda bir arpa boyu yol alamadı. Şimdi de Xebat'ta bu çalışmaların dökümünü, daha doğrusu spekülasyonunu yapıyor. Bize yönelik olarak da bir dizi carpitmalar yapıyor, hayal ürünü iddialarda bulunuyor.

KUK "HEVKARİ"yi Siyasi Birlik Çalışmalarına Araç Yapmaya Çalıştı

Bir işçi sınıfı örgütü ideolojide, temel program hedeflerinde, sosyalizmin uluslararası sorunlarına bakış açısında birlik ister. Bunda anlayamayan örgütler biraraya gelerek işçi sınıfının örgütünü oluşturamazlar. Ama bu türden sol ve yurtsever örgütler kendi aralarında, ortak düşmana karşı eylem birliği veya cephe oluşturabilirler. Nitekim biz de gerek UDG olayında, gerek "HEVKARİ" de bunun için çaba gösterdik.

KUK, daha HEVKARİ çalışmasının başlarında siyasi birlik sorununu gündeme getirdi ve bunu eylem birliği çalışmasının bir hedefi olarak koymak istedi. Buna karşı çıktık; sözkonusu çalışmanın bir siyasi birliği değil, eylem birliğini hedeflediğini belirttik ve kendi aralarında örgütsel birlik oluşturmak isteyenler bu tür çalışmalarını ayrıca yürütmekte özgürdüler dedik.

KUK daha sonra, güç ve eylem birliği çalışmalarının ilerlediği bir aşamada, siyasi birlik amacıyla konferans çağırısını ilettiler. Akla gelen hemen tüm örgüt ve gruplarla, bağımsız kişilerle biraraya gelip "işçi sınıfı örgütü" sorununu tartışmayı ciddi bulmadığımızı söyledik. Ayrıca, sosyalist kadroların bir tek çatı altında toplanmasından yana olduğumuzu, ancak bunun ideolojik ve programsal birlik temelinde olabileceğini kendilerine ilettiler. KUK'la aramızda, en başta uluslararası sosyalist hareketin değerlendirilmesi konusunda olmak üzere ciddi ideolojik görüş ayrılıkları olduğunu; bunlar giderilmeden herhangi bir siyasi birlik çabasının başlatılmayacağını; dilerse bu sorunları kendileriyle tartışabileceğimizi söyledik. Bize göre, bir işçi sınıfı örgütünün anti-Sovyetik olamayacağını, öncelikle bu konudaki yanlış görüşlerini tartışma ve değiştirme görevinin kendilerine düştüğünü ekledik.

Tez elden bir siyasi birliğin peşinde koşan ve bu amaçla her türden "sol" örgütü biraraya getirme çabasına ken-

dilerini kaptıran KUK'çu arkadaşlar ise, bir güç ve eylem birliğinin gereğine özünde hiç inanmamışlardı. Onlar, sözkonusu eylem birliği çalışmalarını, siyasi birliğin emrine koşacakları bir platform gibi düşündüler. Ve bu çalışmalara katılan örgütleri, dört yıl gibi bir süre oyaladıktan sonra, siyasi birlik konusunda umduklarını bulamayınca son aşamasına varmış eylem birliği çabalarını sabote ettiler.

Şu sözler, onların bu konudaki gerçek niyetlerini ortaya koyuyor:

"Bize göre devrimci hareketin toparlanmasına zemin olabilecek yurtsever bir birlik; güç-eylem birliği, cephe, ya da devrimci demokratik bir parti (abç) düzeyidir. Bu düzey geçen dönem itibarıyla, bir yönüyle de ideolojik-politik ve örgütsel birlik için hizmet görevini üstlenebileceği ölçüde tarafımızdan dikkate alınabilirdi (abç). Bu nedenle anılan dönemde, (bizim açımızdan) sürecin merkezi görevi, yurtsever bir birlik oluşturmak değildi. İşçi sınıfının devrimci partisini yaratmaktı. (Xebat, sayı7, sayfa 50).

Bu sözler, KUK'un, dört yıl boyunca yurtsever bir birlik, bir güç ve eylem birliği oluşturmak için değil de, "işçi sınıfının devrimci partisini yaratmak" için bizimle görüşmelere oturduğunu, bu garip umutları suya düşünce de onu "dikkate almadığını" açık biçimde gösteriyor.

Ve böyle olduğu halde, onlar, görüşmeleri açık sabote ettikten sonra, yavuz hırsız ev sahibinden başkını çıkar misali, dörtbir yanı dolaşarak "HEVKARİ" nin dağılması üstüne seminerler düzenlemekten, dergilerinde çarşaf çarşaf yazılar döşenerek bu dağılmanın sorumluluğunu başkalarına yüklemekten geri kalmıyorlar. Bu çirkin bir tutumdur.

Bu dört yıl boyunca, eğer "HEVKARİ" nin bildirileri olmasaydı, başka bazı adlar gibi, KUK'un adı da muhtemelen unutulmuş olacaktı. KUK, bu dört yıl boyunca HEVKARİ çalışmalarına katılmaktan başka ortada görünmedi, eylemsiz kaldı. Öyle anlaşılıyor ki KUK, bundan böyle de, güç ve eylem birliği çalışmalarının neden dağıldığını hikaye ederek belki dört yıl süreyle daha, hatıralarla iştigal edecektir.

KUK Şimdi Neyin Peşinde?

"Kuzey Kürdistan'da ideolojik, Politik ve Örgütsel Birlik Sorunu ve Bir Dönemin Değerlendirilmesi" başlıklı yazıda (Xebat, sayı 7) "iki dönemden" söz ediliyor, "yeni dönem"de durumun değiştiği belirtiliyor ve şöyle deniyor:

"Kürdistan devrimci hareketi (bu gün) birbiriyle kenetlenmiş ve adeta iç içe geçmiş iki temel görevle karşı karşıyadır. Bu görevler:

"a) Kürdistan'da çeşitli milliyetler-

den işçi sınıfının birliğine dayanan bir sınıf partisi oluşturma görevi.

"b) Devrimci hareketi dağılıklardan kurtarmak, onu derleyip toparlamak ve devrimci hareketi yurtsever, devrimci-demokratik bir program (abç) etrafında birleştirmek görevidir.

" Ancak, bugün acil olarak çözümlenmesi gereken sorun, parti sorunu değildir (...) O halde Kürdistan devrimci hareketinin dağılıklardan kurtarılması, derlenip toparlanması, O'nun yurtsever, devrimci-demokratik bir program etrafında birleştirilmesi, en acil sorun olarak önümüze çıkmaktadır."

Öncelikle yazıda sözü edilen "iki dönem" in neyin nesi olduğunu merak ettik. "Eski dönem", "yeni dönem" hangisidir, hangi önemli olaylarla veya özelliklerle birbirinden ayrılmaktadır? Acaba KUK'çu arkadaşlar, Xebat'ta çıkan bu yazının öncesini ve sonrasını mı kast ediyorlar? Yoksa HEVKARİ'nin dağılmasından öncesi ve sonrası mı? Yoksa "bunalım" durumunda bir değişme mi var?

KUK'çu arkadaşların kendi kafalarına göre bir "yeni dönem" yarattıklarını söylemek kahinlik olmaz. Onlar, 7-8 yıl süreyle sözde bir "işçi sınıfı partisi" yaratmaya çalıştılar. Ama bu yolda bir arpa boyu yol alamadılar; bu arada hem örgütlerini önemli ölçüde dağıttılar, hem de bu işin kolay olmadığını anladılar. Yeni bir durum değerlendirmesi yaptılar ve geri çark edip, "işçi sınıfı partisi"ni kurmayı acil sorun olmaktan çıkardılar, "devrimci" hareketi yurtsever, "devrimci-demokratik bir program etrafında" birleştirmeyi önlerine acil görev olarak koydular.

Peki "devrimci-demokratik bir program" üzerinde birleşecek yurtsever güçler ne biçim bir örgüt -cephe mi parti mi- oluşturacaklar? Bu açık biçimde söylenmemiş, bulanık bir ifade tercih edilmiş. Ama bununla da bir parti kast edildiği, daha yukarıda yer verdiğimiz ve altını çizdiğimiz alıntılardan ("devrimci-demokratik bir parti düzeyi") bellidir.

Bir işçi sınıfı partisine olan gereği 1977'lerde ansızın keşfeden KUK'çu teorisyenlerimiz, 7-8 yıllık bir maceradan sonra, ne gariptir ki dolaşıp yine aynı noktaya -KDP türü bir yurtsever birlik anlayışına- gelmişlerdir. Görevleri (a) ve (b) şikkına ayırmaları, bu arada "bir işçi sınıfı partisi" kurma görevini de tümüyle bir yana atadıklarını göstermek içindir. Önce "devrimci-demokratik parti" kuracaklar, sonra bunun içinden bir "işçi sınıfı partisi" çıkacak...

Peki adama sormazlar mı: T-KDP'ni niye dağıttınız?

KUK, önceleri KDP'ni bir marksist-leninist partiye dönüştürme görevini önüne koymuştu; anlaşılana şimdi du-

rum tersine döndü: Bu kez marksist-leninistleri KDP'leştirilmeye çalışacak.. "Devrimci hareketin birliği" adına herkesi bu yeni "yapılanmanın" içine çağırıcak..

Böyle bir teorinin -özellikle de şu koşullarda- birçok yorgun "marksist-leniniste", sosyalizm mücadelesine inançlarını yitirmiş olanlara, kaçaklara, sosyalizm suyuna batırılmış olmalarına karşılık içlerinde kopkoyu burjuva milliyetçi olanlara son derece cazip geleceğini de belirtelim.

KUK Yanlış Minderde Güreşiyor

Aslında KUK için de doğru olan budur: Yurtsever, demokrat ve eğer olabilirse -çünkü o da pek kolay değil-devrimci-demokrat bir örgüt olabilmek. KUK yanlış minderde güreşiyor. O, marksizm-leninizmden, işçi sınıfı örgütünü yaratmaktan çokça söz ediyor, ama böyle bir işlevi yerine getirmekten çok uzak. Dünden bugüne devam edegelen ideolojik yapısını, politikasını koruduğu sürece de buna aday olaktan çok uzak olacaktır.

Besbelli biz kiskanç değiliz; ülkemizde sosyalistlerin sayısının artması, kimi sola açık örgütlerin de sosyalizm yoluna girmesi, marksizm-leninizm ilkelerini benimsemeleri bizi sevindirir ve böyleleriyle birlik de isteriz. Bize göre KUK içinde de, bir dizi ayrışmaya rağmen, hala sosyalizme açık insanlar var. Ama KUK bir örgüt ya da "grup" olarak bu ideoloji ve yapıyla sosyalist bir nitelik taşıyor.

KUK, 1977'lerde T-KDP içinde bir ayrışmanın ürünü olarak ortaya çıkıp sola yöneldiğinde, ortaya çıkan bir küçük burjuva hareketti. Bu kadrolar, sosyalizm görüşlerinden etkilenmiş olsalar bile, bilimsel sosyalist teoriyi iyi kavramış, sindirmiş değillerdi; bugün de değiller. KUK hem kendisini geçmişinden, burjuva milliyetçi kaynaktan koparamadı, hem de sözde bir işçi sınıfı partisi yaratmaya özendi. Onun çelişkisi buradadır. Bu nedenle KUK'ta ideoloji diye, "devrimci görüşler" diye ortaya çıkan şey, burjuva milliyetçiliği ile işçi sınıfı ideolojisinin bir karmasıdır. Daha doğrusu KUK, eski burjuva milliyetçi görüşlere sosyalist kılıflar biçmeye çabalar.

KUK, haline bakmadan, Partimize "oportünist" suçlamasını yöneltmekten geri kalmıyor. Biz, marksist-leninist olmaya özenen birçok küçük burjuva gibi, KUK'çu arkadaşların da "oportünizm" sözcüğünün anlamını dahi bilmediklerine kalıbımızı basarız. Ancak bir işçi sınıfı örgütü, marksizm-leninizmin temel ilkesel konularına sahip çıkmayan, şu ya da bu güncel çıkarlar için onları bir yana bırakan bir başkasını bununla suçlayabilir. Oysa KUK ve benzerlerinin buna hakkı yok. Çünkü KUK yanlış minderde güreşiyor. O, bir işçi sınıfı örgütü değil ve

şu ya da bu konu üzerinde, sosyalizmle ilgili olarak bize ders vermeye kalkarken son derece günlünc duruma düşüyor. Biz bu konulara ilişkin olarak KUK'un suçlamalarını, herhangi bir burjuva partisinin veya ideologunun suçlamalarını ciddiye aldığımız kadar alırlar.

Sosyalist Olmanın "Ayrıraçları" Yok mudur?

Xebat'ın son üç sayısında "siyasi birlik" üzerine, "güç ve eylem birliği" üzerine yazılmış bir dizi yazıyı okuyan ve sosyalizm hakkında derli-toplu bir bilgisi olan herhangi bir okuyucu, KUK'un sosyalizmin yabancı olduğunu kavramakta güçlük çekmeyecektir. Biz bu yazıları bir bir ele alıp eleştiri süzgecinden geçirecek değiliz. Bu, ne emek kaybına, ne de zaman kaybına değer. Ama KUK'çu arkadaşların siyasi birlik anlayışına ilişkin bir belirlemeye değinmeden geçmiyelim.

KUK'çu arkadaşlar, Türkiye Kürdistanı'nda varolan örgüt ve grupların hemen tümünün sosyalist bir örgüt olma iddiasında bulduklarını belirtiyor ve şöyle diyorlar:

"Kuşkusuz, sosyalist olduğunu iddia etmekle sosyalist olunamaz. Ne var ki, elimizde kimin sosyalist olduğunu belirleyebilecek ne bir ayrıraç, ne de herhangi bir ölçü yoktur" (Xebat, sayı 8, sayfa 13).

Bu ifadenin birinci cümlesi elbet doğrudur: Salt lafla sosyalist olunmaz. KUK'un bizzat kendi durumu da bunun somut kanıtıdır. Ama ya ikinci cümle? Sosyalist olanla olmayanı ayıracak ölçüler yok mudur? Bir işçi sınıfı örgütünün gerçeğini sahtesinden ayıramaz mıyız? KUK: bu itirafıyla da bu işin yabancı olduğunu bir kez daha kanıtıyor. Besbelli KUK habersiz, ama sosyalist olanla olmayanı ayıracak ölçüler vardır. Bu, işçi sınıfının ideolojisi ve pratiğidir. Yol gösterici temel ilkeler var. Örneğin, KUK'un a-laya aldığı "enternasyonalizm" bu ilkelere biridir.

Ama diğer yandan KUK, kendilerini sosyalist diye niteleyen tüm bu grupların biraraya gelerek "sosyalist birliği" oluşturmasını istiyor; bunu yapmadıkları için sözkonusu "sosyalistler"e öfkeleniyor, acı acı dert yaşıyor:

"Onların, yani sosyalistlerin birliği-ne yönelik çabanın edilmemesi niye?"

"Sosyalistlerin, sosyalist siyasi güçlerin birliğini savunmak, onlarla birlikte sorunları tartışmak, aynı amaca birlikte adım atmak ve bir tek örgütsel yapıda onlarla bütünleşmekten korkmaları için bir neden var mı? Yoksa eğer, bu kaçış niye?" (Xebat, sayı 8 sayfa 14).

KUK'çu arkadaşların, "siyasi birlik" uğruna 7-8 yıllık bir çabadan, birhayli ter döktükten sonra elleri boş kalmanın derin hayal kırıklığı içinde

oldukları bellidir. Ne var ki yakınmaları gibi, suçlamaları da boşunadır. Bu "sosyalist birliğin" neden olmadığını, bizzat kendilerinin daha önceki sözlerinden anlamak mümkündür. Elmalarla armutlar toplanmaz da onun için. Kendileri bile kimin sosyalist olduğuna karar verememişken, "ellerinde bir ayrıraç" yokken, bukadar türlü-çeşitli örgüt ve kişiler nasıl biraraya gelip "sosyalistlerin birliğini" oluştursun?

Diğer yandan, sosyalist olanla olmayanı ayıracak ölçüler vardır ve besbelli Partimize KUK'çu arkadaşları ayıran ölçüler de bu türdendir. KUK birçok temel konuda bizim politikamızı anlamakta güçlük çekiyor. Örneğin bizim, Türkiye ve Kürdistan için belli koşullarda iki cumhuriyetli bir federasyonun olabileceğine ilişkin belirlememizi bir türlü anlamıyor veya anlamak istemiyor. Aynı devletin her tarihi koşulda, her durumda tek devrimci çözüm olduğunda ısrar ediyor. Bu doğal bir şey. Çünkü KUK'la aynı dillerden konuşuyoruz. Biz, belli tarihi koşullarda, iki cumhuriyetli bir federasyonun Kürdistan işçi ve köylülerinin çıkarına daha uygun düşebileceğini söylüyoruz. Böyle bir durum, programımızda da açıkça belirlendiği gibi, ancak Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'nı kapsayan köklü bir devrimci değişim sırasında, işçi sınıfının öncülüğünde demokratik halk iktidarının gerçekleşmesi durumunda sözkonusu olabilir. Yani böyle bir çözümü, devrime öncülük eden Türk ve Kürt işçileri başarabilir. Böyle bir durum ve olanak sözkonusu iken (ileride olabilir), Kürt halkının ayrılıp ayrı bir devlet kurması halinde, eğer Kürdistan'da feodal ve burjuva unsurların ve onları izleyebilecek küçük burjuvazinin (en azından bir bölümünün) devrimi önleme, burjuva bir devlet kurma tehlikesi varsa -özellikle bu durumda- ayrı devlet emeği Kürt halkının çıkarlarına uygun değildir ve Türk halkıyla iki cumhuriyetli demokratik bir federasyon oluşturmak onun çıkarıdır. Böylece devrimi sürdürmek, hertürlü feodal ve burjuva sömürüye son vermek, sosyalizme ulaşmak mümkündür. Kürt halkı daha sonra da dilerse ayrılıp bağımsız devlet kurabilir; çünkü sözkonusu birlik gönüllü bir birlik olacaktır.

Ama bizim programımız bağımsızlığa da açıktır. Eğer bugün, sömürgeci boyunduruktan kurtulma ve bağımsız bir devlet koşulları, olanakları var olsaydı, partimiz tercihini, hiç tereddütsüz bağımsızlıktan yana koyacaktı. Yarın da benzeri bir durumda tutumumuz bu olacaktır. Çünkü, sosyalizme ulaşmasa bile, en azından ülkemiz sömürgeci boyunduruktan kurtulacak, NATO zincirini bir yerinden koparmış olacaktır.

Demek ki bizim tutumumuz devrimin, emekçi halkın çıkarlarını gözetiyor ve her tarihi durumda ona uygun olacaktır. Bugün ne ayrı devlet, ne de

demokratik bir federasyon çözümlü kendini dayatmış deği. Bu olanak, bir yandan genel olarak Türkiye'de devrimci mücadelenin, diğer yandan halkımızın ulusal kurtuluş mücadelesinin gelişmesiyle gündeme girecek, gerçekleşme şansı doğacaktır. Demek ki şu anda peşin bir karar verme durumunda değiliz. Tarihi Koşulların şu yönde mi, yoksa bu yönde mi elverişli olacağını ise bugünden kestiremeyiz.

KUK içinse böyle bir sorun yok. İşçilerin, emekçilerin çıkarları KUK'çu arkadaşları ilgilendirmiyor bile. Onlara göre ayrı bir devlet olsun da nasıl olursa olsun.

Bu sorunu başkalarıyla da birhayli tartıştık ve KUK'çu arkadaşlar tarihi ve nesnel koşulların öneminden elbet habersiz değiller. Şöyle diyorlar:

"Hiç kuşkusuz, her sorunda olduğu gibi, ulusal sorunun çözümünde de belirleyici olan nesnel koşullardır. Bunun yadsınacak bir tarafı, karşı çıkılacak bir yanı yoktur".

Ama ardından hemen ilave ediyorlar:

"Ne var ki (...) Kürdistan'ın içinde bulunduğu nesnel koşullara baktığımızda ise, hiç te TKSP'nin görüşlerine haklılık payı kazandıran bir durum orta yerde görünmüyor"...

Yaa, öyle mi? Nesnel koşullar bize hak mı kazandırmıyor, yoksa sizin gönlünüz buna bir türlü razı mı olmuyor?

KUK, bizim görüşlerimizi -bile bile- birhayli çarpıttıktan, bizim federasyon istemini sömürgeci Türk burjuvazisiyle pazarlık konusu yaptığımızı iddia ettikten sonra, bu söylediklerini bir sayfa sonra unutup ve kendi dediklerini tekdiz ederek şöyle diyor:

"TKSP, Türkiye devrimci-demokratik güçleriyle, iktidarın anılan güçlerce alındığı bir dönemde, sorunun -Kürt ulusal sorununun- çözülebileceğini iddia ediyor. Peki ama, bu gün, Türkiye devrimci demokratik güçlerinin hangi durumda olduğunu görmüyor mu? Gerçekte iktidara iki adımlık mesafede midirler?"

Demek biz, federasyon olanağının devrimci-demokratik güçlerce iktidarın alındığı bir aşmada mümkün olacağını düşünüyormuşuz, sömürgeci rejimin o nu bize ihsan etmesini değil. KUK, buna da olamaz, diyor. Çünkü, sözkonusu güçler iktidara "iki adımlık mesafede" değildirlir! Peki bayım, siz bağımsızlığa iki adım mesafede miziniz? Siz sayın KUK'uların durumu nasıl?

Gerek KUK'ular, gerek başkaları, birhayli süreden beri Türk ve Kürt solu'nun durumu, Türkiye'de ve Kürdistan'da devrimci hareketin düzeyi ve devrim için olanakların farklılığı konusunda birhayli spekülasyon yapıyorlar. Bunlara göre Kürt solu Türk solundan daha iyi örgütlüdür. Kürdistan, devrimci mücadele bakımından daha önde gidiyor.. Sonuç olarak da şuna varıyorlar: Başkalarını bekleme veya

onlarla devrim için birlik yapmaya gerek yok, tezelden Kürdistan devrimini gerçekleştirilelim, bağımsız devleti de kuralım.

Bu, 1944 Ağustosunda, yaklaşan Kızıldoru birliklerini beklemezsizin -aslında bir burjuva hükümeti başa geçirmek için- Hitler'e karşı ayaklanan Varşova milliyetçilerinin durumuna benziyor. Bunu çok pahalı ödediler.

Diğer yandan, sözkonusu "teori"-nin gerçeklerle hiçbir ilgisi yok. O, somut durumun tahliline dayanmıyor.

Kürdistan solunun, Türkiye solundan ne denli iyi örgütlü olduğu, bu tür iddiaların bir sahibi KUK'un durumundan bellidir. Eğer KUK'un ve benzerlerinin durumuna göre hüküm verileseydi, durum Kürt solu bakımından çok acıklı olurdu. Bereket versin ki Kürdistan solu bundan ibaret değil.

Kürdistan'da devrimci mücadelenin önde gittiğine ilişkin kanıtlar ne? Eğer bununla, Irak ve İran Kürdistanı'ndaki silahlı mücadeleler kast ediliyorsa, bize göre salt bu ölçü olamaz. Irak Kürdistanı'nda bir silahlı mücadele için koşulları yaratan 1958 devrimi oldu. İran'da ise Şahlığın yıkımı. Yani bu mücadelelere de Irak ve İran'daki genel değişimlere bağlı olarak ortaya çıktılar. Kaldı ki henüz zafere ulaşmış değiller; merkezi birliğe bağlı bir otonomi istemini içeriyorlar. Irak ve İran Kürdistanı'ndaki durum da açıkça gösteriyor ki, Kürt yurtsever güçlerinin bu iki parçada önlerine koydukları amaçlara ulaşabilmeleri için, Arap ve Fars halklarıyla, onların devrimci-demokratik güçleriyle sıkı bir dayanışma oluşturmaları, gericiğe ve emperyalizme karşı ortak bir cephe kurmaları gerekiyor. Devrimci mücadele düzeyi bakımından daha önde veya daha geride olmak fark etmiyor; böylesi bir birlik her durumda gereklidir, yararlıdır.

Türkiye Kürdistanı'na gelince, burada, devrimci mücadele düzeyinin Türkiye genelinden daha ilerde olduğunu gösteren kanıtlar ne? Yoksa Apocuların maceracı eylemleri mi?

Bu gün Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'nda somut durum odur ki, faşist ve sömürgeci yönetim hem Kürt halkını, hem de Türk halkını ediyor. Her iki halk da gerici, zorba rejime karşı direniyor. Kürt halkı elbet, ulusal baskı nedeniyle daha ağır bir sömürü ve zulüm altında. Ama bu, her iki halkın ilerici güçlerinin sömürü ve baskı rejimine karşı birlik yapmalarına engel mi? Tersine böyle bir birlik, düşmanın güçlerini dağıtmak, zayıf düşürmek, ona güç yetirmek için gerekli, zorunludur. Zafere ulaşmak isteyen, böyle bir birliği savunur. Nesnel koşullar bunu gerektiriyor. Kürdistan üzerindeki sömürgeci boyunduruğu kırmanın da en olanaklı yolu budur: Her iki halkın devrimci ve demokratik güçlerinin ortak cephesi, omuz omuza mücadele ve iktidarın ele geçirilerek demokra-

tik halk iktidarının kurulması.

KUK'un ve benzerlerinin, birliğin önüne koydukları gerekçelere bakılırsa, "yalnız savaşırsak daha güçlü oluruz, düşmanı daha kolay yeneriz" anlayışı çıkıyor. Bu saçmadır.

Her iki halkın devrimci güçlerinden oluşan demokratik bir iktidar ulusal sorunu çözemez mi? KUK hayır diyor. Çünkü KUK'un Türk halkının devrimci güçlerine, Türk işçi ve emekçilerine hiçbir güveni yok. Bizi aldatırlar, diyor. Bu tipik burjuva milliyetçi anlayıştır. KUK, Türk burjuvasını nasıl görüyorsa Türk işçisini, sosyalistlerini de öyle görüyor.

KUK, SOL BİRLİK'in oluşmasından aşırı derecede tedirgin olmuştur. Gerek SOL BİRLİK'e, gerek bunu oluşturan örgütlere ilişkin olarak ipesapa gelmez laflar ediyor. Güya TKSP, "hesaplarını TKP ile federasyon yapma üzerine kurmuş".. Bu "boş bir hayal"-miş..

"TKSP şunu çok iyi bilmelidir ki, 'TKP' iktidar olduğu andan itibaren, bırakınız TKSP ile federasyon oluşturmayı, O'nun legal düzeyde varlığına bile tahammül gösteremeyebilir. Göstermeyecektir. Çünkü, parti programında Kürdistan işçi sınıfının bağımsız örgütlenmesine ilkesel planda karşı olduğunu altını çizerek belirtmiştir". (Xebat, sayı 9, s.16)

Eğer TKP, Kürdistan işçi sınıfının bağımsız örgütlenmesine karşı olduğunu, "ilkesel planda altını çizerek" belirtmişse, bunu Kürdistan'lı işçiler ve marksist-leninistler düşünsünler; işçi hareketiyle boş iddaları dışında hiçbir ilgisi olmayan KUK'çu arkadaşların, bunun için gözyaşı dökmelerini hiç de gerek olmadığı kanısındayız.

Diğer yandan, biz, bir işçi sınıfı partisi yaratma yolunda adım atarken kimseden izin istemedik. Biz kendi örgütümüzü kurduk ve yolumuza devam ediyoruz. SOL BİRLİK'i yalnız biz ve TKP oluşturmadık. Bu birlikte altı parti var. Öteki devrimci-demokratik güçleri de, Xebat'ın deyişleriyle "elimizin tersi ile" itmedik. Birliğin daha başta geniş olması için çaba gösterdik. Bugün de SOL BİRLİK, ortak amaçlar için mücadele etmek isteyen tüm sol örgütlere açık. Demokratik platform ise tüm anti-faşist güçlere.

Biz, ortak düşmana karşı savaşmak için, ortak bir program üzerinde biraraya geldik, "TKP ile bir federasyon oluşturmak" için değil. SOL BİRLİK'in programı ortada. SOL BİRLİK "demokratik halk iktidarını" hedef olarak koymuş. Tek başına değil, diğer sol güçlerin birliği ve katkısıyla bu hedefe doğru yürümeyi düşünüyor. Yine ortak deklarasyonda Kürt halkı için yer verilen istem "federasyon" değil, "Kürt halkının kendi kaderini özgürce tayin etmesidir". Açıktır ki bu, ayrılıp kendi devletini kurmak da olabilir, Türk halkıyla demokratik bir birlik oluşturmak da. Buna halkımız karar verecektir.

(Devamı 11. sayfada)

KADINLARIN KURTULUŞU

Yoldaşlar,

2. Kongre'yi tüm kararlarını ve özellikle, "Kürdistanlı kadınların kitlesel demokratik kadın örgütünü yaratmak için Partimizin aktif çaba göstermesinin gereğini" vurgulayıp bu konuda hedef göstermesini saygıyla selamlıyorum.

Ülkemizin ulusal kurtuluş ve sosyalizm mücadelesinde erkeklerle birlikte omuz omuza güçlülere göğüs geren kadınlarımızın sayısı her geçen gün yükseliyor.

Kadınlarımız zindan ve mahkeme kapılarında, polis ve askerlerin iğrenç küfür ve bakışlarına, itip kakmalarına aldırmaksızın, yılmadan, bıkmıyıp usanmadan kocalarını, oğullarını, yoldaşlarını ziyaret ediyor, davalarını izliyor, onlara sahip çıkıyorlar. Bu az şey değil.

12 Eylül döneminde zindanlarda ve işkence çarklarında yiğitçe direnenler, bu uğurda yaşamlarını verenler arasında yüzlerce, binlerce kadın vardır.

Tüm tehdit ve baskılara rağmen mitinglerde, yürüyüşlerde boş tencere ve tavalarıyla onlar ön saflarda yürüyorlar.

Faşist rejimin geniş boyutlara çıkardığı işsizlik ve yoksulluk şartlarında, fuhuşun, güvensizliğin arttığı bir ortamda yalnız kalan kadının, çocuklarını doyurmak, için gösterdiği direnç ve fedakarlık az şey değildir.

İşte bu koşullar düne göre kadınlarımızı eğitmekte, olgunlaştırmaktadır. Kürdistan kadını yüzyıllar boyu feodal toplumun ağır dini ve

sosyal bağnazlığı altında ezildi, ozanın deyişiyle "soframızdaki yeri öküzümüzden sonra " geldi. Ama durum artık değişiyor. Bugün onların örgütlenmesi için koşullar daha elverişlidir ve kadınlar birliğin önemini, kendi kurtuluşlarının tüm toplumun kurtuluşuna bağlı olduğunu giderek daha iyi anlıyorlar.

İster yurt içinde, ister yurt dışında olalım. İster işçi-köylü kadın, ister öğrenci, öğretmen veya ev kadını olalım. Bize de çok görevler düşüyor.

Yurt içinde faşist rejim kadın örgütlerini de yasakladı. Ama o bizim mücadelemizi durduramaz. Zindanlardaki insanlarımızı, onların dışardaki eş ve yakınlarına sihip çıkmak, maddi ve moral destek göstermek bu dönemde az şey değil. Daha bir yıl öncesi Diyarbakırlı kadınlar, "açız, ekmek istiyoruz!" diyerek kitle halinde valinin kapısına dayandılar. Erkeklerine işkence eden komandoları taşlarla kovalayan köylü kadınlarımız var. Bunlar bize yol gösteren, moral veren örneklerdir.

Eğer yurt dışındaysak, örgütlenmek için koşullar daha uygun. İlerici, yurtsever derneklere biz de yerimizi alalım. Faşist rejime karşı eylemlere katılalım. Dünyanın dörtbir yanında kadınların yürüttüğü barış mücadelesinde bizim de yerimiz, görevlerimiz var. Nükleer füzelere karşı elele yürüelim.

KEWÊ

RUHI SU

(Baş tarafı 4. sayfada)

dürüldü. Burjuva basını, pespaye kişileri hergün sanat adamı diye kitlelere sunarken Ruhi Su'yu adeta bilmezlikten, tanımazlıktan geldi.

Faşist rejim, tedavi olması için yurt dışına çıkmasına bile izin vermedi; pasaportu ancak, ölümüne yakın çıktı.

Ruhi Su, sanat alanındaki üstün başarısının yanı sıra, sağlam kişiliği ile de unutul-

maz bir değerdir. Türkülerinde coşkulu, içtenlikli, ama sade ve gösterişsizdi. Sahne- de, sözle uzun uzun ders vermeğe özenmezdi. Söyliyeceğini sazı ve türküsüyle söylediler. Egemen çevrelerin hoşuna gitmek, onlarla arasındaki buz eritmek için de hiç küçülmedi, boyun eğmedi. Sonuna dek baş eğmeyen bir yiğit olarak kaldı.

KÜRDİSTAN'DA SON 40 YILIN EN BÜYÜK ASKERİ MANEVRASI

Türk birlikleri, Eylül başlarında Kürdistan'da yeni bir askeri tatbikat yaptı. Bu, 2. Dünya savaşından bu yana Türk ordusunun yaptığı en geniş boyutlu manevra idi. Hatay'dan Van'a kadar geniş bir alan üzerinde yürütülen manevrada gerçek mermiler kullanıldı.

Türk ordusunun Kürdistan'da sık sık gerçekleştirdiği bu tür tatbikatlarla güttüğü amaç bellidir: Bir yandan Kürt halkına gözdağı vermek, kitleleri korkutup sindirmek, diğer yandan Kürt halkının gündeme girebilecek geniş boyutlu bir direnişine karşı savaşa hazırlıklı olmak. Ama bu tatbikatların şimdi giderek artan bir önemi daha var: Militaristler komşu ülkelere yönelik yayılma ve saldırı planları yapıyorlar. Son manevraların, özellikle Suriye'ye yönelik tehditleri içerdiği açıktı.

Evren-Özal çetesi, 12 Eylül'den bu yana halkımızın üzerinde estirdiği ağır terör çarkına rağmen, halkımızın yurtsever mücadelesini durdurmadığını görüyor. O, halkımızın sömürgeci rejime karşı kin ve nefretinin ve yıldan yıla kök salan özgürlük tutkusunun bilincindedir. Bu nedenle sözkonusu manevralar öncelikle halkımızı hedefliyor.

Diğer yandan, Türkiye 12 Eylül darbesinden bu yana emperyalizmin ileri karakolu olma yolunda daha ileri adımlar attı. Evren-Özal ekibi, kamuoyunu zorla susturmuş olmanın verdiği rahatlıkla, bu yolda daha da pervasızca adım atıyorlar. Emperyalistlerin silah yığınağı bu sürede arttı, yeni dinleme ve saldırı üsleri inşa edildi. Topraklarımızı yeni nükleer başlıklı füzelere yerleştirildi. Orta menzilli ABD füzelерinin (pershing ve Cruise'lerin) yerleştirilmesi için ise gizli pazarlıklar yapılmakta. Emperyalistler bölgede hertürlü ilerici gelişmeyi önlemek için Türkiye'yi, Libya büyükelçisinin deyimleriyle bir piyon olarak kullanmak amacındalar. Bu, Kıbrıs'ın bir bölüm toprağını 1974'den beri işgal altında tutan, Ege denizinde, Batı Trakya'da ve güney ve doğu sınırlarında yayılma planları yapan Türk militaristlerinin heveslerine uygun düşüyor.

Son manevralar, "bölücü teröristler" in Suriye'de eğitildiklerine ilişkin propagandanın yoğunluk kazandığı ve Hatay sorunu'nun yeniden tartışıldığı bir dönemde yapıldı ve Suriye açıkça tehdit edildi.

İçerde işsizlerin sayısı 6 milyona tırmandı, halk açlık ve sefalet içinde. Faşist diktatörlük ise ülke kaynaklarını silaha yatırıyor ve yayılma peşinde koşuyor. Böylece aynı zamanda kitlelerin dikkatini başka yöne, sözde "İç ve dış tehlikelere" çekiyor.

Ancak bu oyunlar da tutmayacaktır. Bu saldırgan, maceracı politikada kitlelerin bir yararı yoktur. Kitleler iş, ekmek ve özgürlük istiyorlar.

Ölümü bile yıllarboyu sürdürdüğü kavganın, direncin bir parçası oldu. 22 Eylül günü onbinlerce insan onu uğurlamak için toplandı. Tören güçlü bir mitinge dönüştü. "Kahrolsun faşizm!" sloganı birağızdan yükseldi. Bu yüzden faşist rejimin kolluk güçleri yüzlerce kişiyi gözaltına aldı.

Ruhi Su, arkasında 16 tane 45'lik plak ve 12 tane uzunçalar bıraktı. Bunlar, kolay eskimez, unutulmaz zengin bir kaynaktır. Onun coşku, içtenlik, yaşam dolu sesi yaşamaya devam edecek. Bir Ruhi Su varılmaya devam edecek. Halk zincirleri parçaladıkça onun sesi daha gür duyulacak.

SENDİKAL MÜCADELE

(Baş tarafı 1. sayfada)

Buna rağmen ve belki de bu yüzden, Özal hükümeti bile Türk-İş yöneticilerini ciddiye almıyor. O, Türk-İş'i bile dağıtıp işçi hareketini tümüyle gücünden düşürmenin, sendikaları tasfiye etmenin peşinde. Bu yüzden faşist nitelikli MİSK ile, ipleri MSP'lilerin ve dolayısıyla bir ölçüde da Özal'ın elinde olan Hak-İş'i gözetiyor; sendikal hareketi parçalayıp dağıtmaya çalışıyor.

Faşist diktatörlük, elbet Türk-İş yönetiminin politikasından şikayetçi değil; ama o geleceği gözetiyor. İşçi hareketi bir gün bu yönetimi alaşağı edebilir. Bu nedenle de sendikalardan tümüyle kurtulmanın çaresini arıyor.

Evren-Özal ekibi, diğer yandan da işveren sendikalarını birleştirmek için adımlar atıyor, 12 işveren sendikasının sayısını 3'e indirmeye hazırlanıyor. Bu, işverenleri toplu pazarlıklarda daha güçlü bir konuma getirecek.

Bu dönemde, patronların işbirlikçisi Türk-İş yönetimi faşist kliği her yönüyle destekledi. DİSK'in kapatılışını alkışladı, faşist hükümete bakan verdi, işçi haklarını ortadan kaldıran generallerin anayasasına oy verilmesini istedi. Bu işçi düşmanı yönetim, bugün de, görünüşteki bazı yakınmalarına rağmen, diktatörlük rejimi ile işbirliğine ve işçi kitlesini oyalamaya devam ediyor.

Söz konusu koşullarda işçi hareketine düşen görev, faşist kliğin ve işverenlerin işçi sendikalarını bölüp dağıtma, sınıf sendikacılığına yeni darbeler indirme girişimlerine karşı durmaktır.

DİSK'e konan yasağın kaldırılması ve mallarının iade edilmesi için mücadeleyi yükseltmeli. Diğer yandan, Türk-İş yönetiminin tüm ihanetine rağmen, işçi sınıfının tek sendikal çatı altında birleşmesi için çaba göstermeli. Türk-İş ve diğer sendikalar içinde sınıf sendikacılığı ilkelerini canlandırmalı, işbirlikçileri, sermayenin uşaklarını yönetimden uzaklaştırmalı.

İşçi sınıfının, sendikal mücadeleye ilişkin olarak hedefi, güçlü sendikal birlik ve sınıf sendikacılığı olmalıdır.

GELECEĞE GÜVENLE

(Baş tarafı 12. sayfada)

Sovyet toplumu bugün, yurttaşların onurlarına ve haklarına saygılı ve onların derin sorumluluk anlayışına dayanan güvenilir, gerçek demokrasiye sahip bir toplumdur. Çalışan halkın ulusal düzeyde sorunlara ve her bir üretim biriminin sorunlarına ilgisi giderek daha etkin ve yoğun hale geliyor. Halkın sosyalist nitelikte kendi kendini yönetim sistemi giderek mükemmelleşiyor.

Büyük zaferden kırk yıl sonra, Sovyetler Birliği, büyük ve gelişen, Komünist geleceğin yolunu güvenle açan bir güçtür.

KUK

(Baş tarafı 5. sayfada)

Varsayalım ki birlik yaptığımız güçlerin bir bölümü devrimden sonra verdikleri sözü tutmadılar, Kürt halkının kendi kaderini tayin hakkına karşı çıktılar. O zaman da mücadelemize devam ederiz; Kürt halkı ayrılıp kendi bağımsız devletini kurar. Çünkü birlik yapmakla ne örgütlerimiz, ne de halkımızın yurtsever mücadelesi ortadan kalkar veya zayıflar. Tersine o, sömürgeci düşmanın konumlarını zayıflattıkça ve onu iktidardan alaşağı ettiği zaman çok daha güçlenmiş olacaktır.

Ama biz, her iki halkın devrimci-demokratik güçlerinin ilişkileri sorununa KUK gibi bakmıyoruz. KUK birlik düşmanlığını bir meslek haline getirmiştir. O, her iki halkın ilerici güçleri arasında duvar germeye çabılıyor, güvensizlik yayıyor.

İşte bizimle KUK ve benzerleri arasındaki bazı "ayırıcılar". Bizim, bağımsızlık (ayrı devlet anlamında) ve federasyon sorununa bakış açımız proletcedir. Biz her iki halkın devrimci-demokratik güçlerinin ortak cephesini, ortak mücadelesini savunuyoruz. Bu, Kürdistan işçi sınıfının ve halkımızın ezici çoğunluğunun çıkarlarına uygundur, kurtuluş mücadelemizi zafere götürecektir yoldur.

KUK ise tam anlamıyla dar görüşlü burjuva milliyetçi bir tutum izliyor. KUK, her iki halkın devrimci-demokratik güçlerinin birliğine karşı çıkmakla, ister istemez gericiliğe hizmet ediyor, düşmanın ekmeğine yağ sürüyor.

KUK, 1977'lerde, sosyalist hareketin prestijinin yükseldiği bir dönemde, sözde sol bir kimlikle ortaya çıktı ve yine sözde KDP mirasını red etti. Ama o miras KUK içinde alttan alta, güçlü biçimde yaşamaya devam ediyor.

Bir dizi küçük burjuva örgüt gibi KUK'un da sosyalist görünme çabası sosyalizm için bir kazanç değildir. O, işçi sınıfı ideolojisini bulandırıyor, şu ya da bu ölçüde, emekçi insanlarımızın yanıtılmasına katkıda bulunuyor. Oysa KDP kimliği ile yurtsever harekete daha faydalı, sosyalist harekete ise daha az zararlı olurdu.

CİGERXWİN

(Baş tarafı 3. sayfada)

Cigerxwin çağdaş, ileri bir öğrenim görememişti. Ama o üstün nitelikleri ve çabasıyla kendi kendini eğitti, çağın ileri görüşlerine ulaştı, en ileri safalarda kavgaya verdi.

Cigerxwin 7 divan bıraktı. Ayrıca bir Kürdistan tarihi yazdı ve Kürt edebiyatı, dili ile ilgili çeşitli araştırmaların yanısıra anılarını da bıraktı.

İlerlemiş yaşına rağmen, son ana kadar hayranlık verici bir çalışma ve direnç örneği gösterdi. Sevinçli, kederli günlerimizde, Newroz günleri ve 1 Mayıs'da, yürüyüşlerde yanımızdaydı.

Jİ KURDISTANA İRAN

Hevalên xoşevist,

Silavên germî û şoreşgerî lî ser çiyayên Kurdistanê Îranê pêşkêşî we dikim. Paşî 6 salên derbas bûyî da dijminên gelê me Xumeynî û erbabên wan bo zerbe lêdan û qirkirina xelqê meyê şoreşvan, taktikên nû ziddî xelkê danine pêşîya xwe. Xelkê me bî imkanata kêr û çekên sıvîk lî dîjî rejimeke xûdan imkanat û êrtêş û çekên modern şerdikî. Pêşmerge mêrxasî û eştî bî rehberiyeta PDK-Îran da rojîne qehremanîyê nişandîke. Paşî şerê Çeter lî navça Somayê Şimala Kurdistanê (1.5.1985) şerekê bêeman da lêdanekî xurt lî dijminê gelê me dan. Ev şer 12 saet kışand. Ziyana dijminê nêzikê 410 hatine kuştin û 100 nefer hatine birindar kirinê. Gelek çek û çolên wan hatine girîtin. PDKÎ, 13 şehid dan, yek jî wana pêşmergeyê Partiya Sosyalist (PSKT) Kamîl (Emin Azdir, xelkê Wanê). Paşî wî şerê dijminê gelê me ketine nav gundên me Gundê me xirabkîrîn, şewîrandîn. Dijmin dîxwaze pêşmergeyan lî gundan û jî gundiyan dîr bixîne. Xelkê me bîke dijminê pêşmergeyan. Lê ev xelk 6 sale, ku bî mêrani rehberîya PDKÎ şerdîke. Paşî şerê Çeter, ev gundên jêrin hatin şewîrandînê.

Bî gulên topan, kumpan (havan) gundê Çeter kawû bû. Malê gundiyan lî ser wana xirabkîrîn. Rojek piştî şerê Çeter, du gundê navça Gîndberoj da hatine şewîrandîn (Botik û Deman) bî destê çaş û pastaran we, zivîstan bû xîr û xîzanên wan gundan derbeder bûn, malên mayî neftê lê kîrîn û şewîrandîn. Heyva (meha) bîharê ya ewil, 3 gund şewîrandîn Nasrawa, Sîmulik, Noşan. Ewana mîntîqa Urmîyê bûn. Serê havînê sê gund lî navça Tîrgeverê hatin şewîrandînê. Navê wan gundan Curme û Betkare bûn. Mal û tîştên gundiyan hemû şewîrandîn Heyva du-diya havînê gunde Kavlan, Begozan û Şerwen bî destê dijminê xwînxwar hatine şewîrandîn û kavîrkîrîn, evana lî geliyê berdereşê dane. 132 mal bêwar û gund man. Ev belangazên Kurd derbeder bûn, lî konan da man. Warê wan bî rastî nexweş in. Lê belê gelê me bir û bawerîya xwe qehîmtîr bûye. İttîfaqa xwe qehîmtîr dîke û dîbêjn heta dijminê gelê me hebîn, wê her halê me ev be.

Bîjî Kurdistanê Azad!

Uğruna savaştığı özgür ve sosyalist Kürdistan'ı göremeden gitti. Ama halkımız bu savaşı zafere götürecektir; Cigerxwin'in heykelleriyle süslenecek, şiirlerinin özgürce okunacağı Kürdistan'ı gerçekleştirecektir.

"GELECEĞİN YOLUNDA GÜVENLE..

Mikhail GORBAÇEV

Zaferin bize verdiği temel ve en değerli şey, barış içinde çalışma ve yaşama olanağıdır. Savaş, sosyal sistemimizin yenilmezliğini ve canlılığının tükenmezliğini açıkça gösteren bir sınav oldu.

Barış dönemi ise, toplumun temel istemlerini öne çıkararak onun, kararlı ekonomik büyümeyi, giderek mükemmelleşen sosyal ilişkileri gerçekleştirmedeki yeteneğini kanıtlıyor, halkın çalışma koşullarını iyileştiriyor, yaşam düzeyini yükseltiyor.

Son 40 yılın bir bilançosu, sosyalizmin, barışçı gelişme koşullarında sahip olduğu geniş potansiyeli ve büyük avantajları her bakımdan açık biçimde gösteriyor.

Eski kuşaklardan insanlarımız, iş-galcilerden kurtarılan bölgelerdeki korkunç yıkım manzarasını iyi hatırlarlar. Onlar, bombalarla delik deşik olmuş toprağı, yanıp kömür olmuş evleri, kullanılmaz hale getirilmiş yada tahrip edilmiş maden eritme ocaklarını ve kömür madenlerini iyi hatırlarlar. Yaklaşık 1700 kent ve kasaba, 70.000 dolayında köy harabe halindeydi. 25 milyon dolayında insan evsizdi. Onbinlerce sanayi ve tarım işletmesi tahrip edilmişti. Halkın yarattığı servetin yaklaşık üçte biri savaş ateşinde yok olmuştu. Ama hiç kimse, en korkunç ve onarılmaz olan kaybı, milyonlarca Sovyet yurttaşının yitirilen hayatını asla ölçüye vuramaz.

Sosyalizm düşmanları, ülkemizin uğradığı tahribat ve kayıpların onun geri kalmasına ve Batı'ya bağımlı hale gelmesine yol açacağını umdular. Onların hesabı birkez daha boşa çıktı. İşçilerin, kollektif çiftçilerin ve entelijensiyanın zorlu ve özverili emeği, düşmanın yakıp yıktığı kentleri, köyleri, fabrikaları ve tarım işletmelerini yeniden kurdu. Sovyetler Birliği'nin endüstri üretimi üç yıl, tarım üretimi ise beş yıl içinde savaş öncesi düzeyine ulaştı.

Bu yeni bir zaferdi. Sovyet halkının çetin savaş sonu yıllarında başardığı yapıcı işteki zafer. O, Sosyalist yaratıcılığın yüce ideallerinden esinlenen bir halkın başarabileceğini açık biçimde gösterdi. O zamandan beri ülkemiz ekonomik, sosyal, politik ve kültürel tüm alanlarda büyük bir gelişme göstermiştir.

Büyük Ekim Devrimi'nden bu yana 68 yıl geçti. Sovyet halkı, önümüzdeki günlerde devrimin yıldönümünü bir kez daha kutlayacak. Sovyet halkıyla birlikte uluslararası işçi hareketi ve tüm ilerici insanlık da. Dünyamızda ilk kez sömürü ve baskı zincirini bir yerinden koparan, insanlığın önüne sosyalizm yolunu açan devrim, yıllar geçtikçe değerinden birşey yitirmiyor.

Sovyet halkı, o günden bu yana, başlangıçta yaşadığı ağır iç savaşa, 2.Dünya Savaşı döneminde faşist sürülerinin yol açtığı büyük yıkıma ve ağır insan kaybına rağmen, büyük yol aldı, hayranlık ve gurur verici bir gelişme gösterdi. Sovyet toplumu bugün gelişmiş sosyalizm aşamasında ilerlemeye devam ediyor ve gelişkin sosyalist toplum her alanda insanlık için parlak bir örnek oluşturuyor.

Sovyetler Birliği Komünist Partisi Merkez Komitesi Genel Sekreteri Mikhail Gorbacëv, 8 Mayıs 1985 günü, faşizm üzerindeki zaferin 40. yıldönümü nedeniyle yapılan anma toplantısında bir konuşma yaptı. Bu konuşmanın, bugünkü Sovyet toplumuna ilişkin bir bölümünü aşağıda yayımlıyoruz.

Sovyet toplumu bugün yüksek derecede gelişmiş bir ekonomiye sahiptir. Ülkenin ulusal geliri savaş öncesine göre 16 kattan daha fazla artmıştır. Endüstri üretimindeki artış ise 24 katır. Bizim endüstri üretimimizin artış hızı, gelişmiş kapitalist ülkelerinkine oranla bir kat fazladır. Bugün Sovyetler Birliği pik demir, çelik, petrol, doğal gaz, çimento, suni gübre, torna makineleri, traktör, biçer-döver ve daha birçok malın üretiminde tüm ülkeler içinde başta geliyor.

Üretimin yapısında ve bilimsel-teknik düzeyinde derin değişiklikler yer almaktadır. Atomik, uzay roketleri, elektronik, mikrobiyoloji endüstrileri gibi yeni endüstri dalları oluştu. Uralar'da, Sibirya'da, Sovyet Uzak Doğu'su'nda, Sovyet Orta Asyası'nda, Transkafkasya'da ve diğer tüm bölgelerde güçlü üretim kompleksleri inşa edildi ve inşa edilmekte. Ülke baştan-başta enerji nakil hatları, petrol ve gaz boru hatları ağıyla örüldü. Kanallar binlerce kilometre uzanıyor. Birzamanların kuru steplerinin rengi değişiyor ve bataklık alanlar verimli toprakları dönüşüyor. Ülkenin ekonomik haritası sözkonusu 40 yıl içinde büyük ölçüde değişti.

Toplumun ana üretim gücü, yaratıcı potansiyeli köklü biçimde değişti. SSCB bugün iyi eğitilmiş ve yüksek düzeyde öğrenim görmüş insangücüne sahiptir. Fabrika işçilerinin ve kollektif çiftçilerin mesleki becerisi, genel kültürü ve uzmanlık bilgisi büyük ölçüde yükseldi. Biz dünyanın en büyük mühendis ve bilim adamı grubuna sahibiz. Sovyet bilim ve teknolojisi, savaş sonrası dönemde, dünya bilim ve teknolojisinin belli başlı gelişme alanlarında birçok üstün başarılar gösterdi. Sovyetler Birliği dünyamızda nükleer-güçle işleyen ilk santrali, nükleer güçle işleyen ilk buzkranı inşa etti ve ilk

sputniki fırlattı. Sovyet yurttaşı Yuri Gagarin, dünyamızı uzaydan seyreden ilk insan oldu.

Sovyet toplumu bugün hayat standartını sürekli yükselten bir toplumdur. Bunu hızlı ekonomik gelişme mümkün kıldı. Ulusal ekonomi potansiyelini daha da yükseltmeye olan dikkati azaltmaksızın, emekçi halkın ihtiyaçlarını en iyi ve tam biçimde karşılamak için gösterilen çabalar sevindirici sonuçlar verdi. Kişi başına net gelir savaş öncesinin altı katına ulaştı.

Konut yapımı büyük gelişme gösterdi. Hastahaneler, yerel sağlık ocakları, ana okulları, kreşler ağı ve halk sağlığına ilişkin diğer hizmetler, ilk bakışta görülür bir yaygınlığa ulaştı.

Sovyet toplumu bugün eğitim ve kültür alanında yüksek standartlara ulaşmıştır. Halk zengin bir entellektüel yaşamdan yararlanıyor. Savaş öncesi dönemde birinci derecede bedeni emek (kol işçiliği) harcayan her yüz işçiden ancak beşi yüksek, ya da orta derecede bir eğitim görmüşken, şimdi bu rakam 82'ye ulaşmıştır. Çağdaş insanımızın geniş kültürel ve politik görüş açısına ve zengin entellektüel ihtiyaçlara sahiptir.

Sovyet toplumu bugün, temel sosyal sorunları çözmüş bir toplumdur. Sosyal ilişkiler sistemi bütünü, üst derecede bir olgunluk aşamasına ulaşmıştır. İşçi sınıfı, köylülük ve entelijensiya arasındaki ittifak güçlenmiştir. Biz, köy ve kent, kol ve kafa emeği arasındaki önemli farklılıkları gidermede başarılılar sağladık. Ulusların ve ulusal azınlıkların birbirlerine çok yönlü yaklaşmasında ve kaynaşmasında başarılar sağlandı. Bir tek aileye -tarihte eşi görülmemiş yeni bir sosyal ve çokuluslu varlık olarak Sovyet ulusunamensup olma duyusunu, her insanımızın kafasına ve yüreğine derin biçimde kök salmıştır. (Devamı 11. sayfada)